

BRÁNA

iNform
uvnitř

06 | 07 | 2020

brana.cb.cz

CHALLENGE

VÝZVA NEJEN PRO
TEENAGERY

Čad patří mezi nejchudší země na světě.

Tato většinou muslimská země byla na našem modlitebním radaru už několik let. Teprve na konci minulého roku jsme narazili na spolehlivého partnera, misijní organizaci, která kromě biblické a misijní školy začala otevírat také školy poskytující dětem základní vzdělání.

Severní části země mají radikální muslimské enklávy, kde vznikají ozbrojené konflikty a tuto zemi tak stahují hlouběji do chudoby, jak nepokoje ohrožují ekonomické aktivity místních lidí.

Tvůj dar nám pomůže nejenom nasytit prázdná dětská břicha. Jídlo zde zmocňuje místní církve a otevírá dveře do srdcí a domovů mnoha lidí a noví lidé díky tomu poznávají Ježíše a v některých místech vznikají nové církve.

Máme tak unikátní příležitost pro tyto lidi sloučit dva velké Ježíšovy příběhy najednou: Kázání na hoře a nasycení tisíců.

Pokud se k nám chceš připojit, a využít tyto, možná jen dočasně otevřené dveře pro evangelium a pro pomoc hladovým, pošli nám prosím svou podporu a modli se s námi. Tento rok bychom rádi poslali odvážným křesťanským misionářů 4 kontejnery potravin s více než milionem porcí. To by znamenalo nasycení přibližně 5.000 dětí po dobu celého školního roku. Jak symbolické to číslo je, že? Připomíná mi to nasycení 5.000, když Ježíš lámal chléb a dělil ryby a nasycil 5.000 přítomných.

Prosím, modli se, aby ti Bůh ukázal, zda toto je i pro tebe okamžik, kdy můžeš být štědrým dárcem. Dárcem, který přináší své symbolické "dvě ryby a pět chlebů" a skládá je k Ježíšovým nohám, aby jimi nasycil zástupy a oni ho mohli poznat.

Svou podporu nám můžeš poslat na účet: 2801539486/2010 nebo na Slovensku na účet: SK08 1100 0000 0026 2270 1492 s variabilním symbolem 111 (program Denně plné břicho).

za hladové děti v Čadu

Daniel Skokan, Ředitel Feed The Hungry (Krmte hladové)

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Oni jeho slovu neporozuměli
- 6 Rozhovor**
Vojtěch Furák:
Mladí jsou otevření změně
- 14 Téma**
Challenge
- 20 Rodina**
Pomůžeme ti, tati
- 24 Eko-Speciál**
Bůh jako Otec deště
- 32 Diskuze**
Greta

PŘÍŠTĚ

Worship – moderní trendy hudby v církvi

Tibor Máhrik a kolektiv autorů

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
06-07/2020

Ročník Bratrské rodiny 52, Českobratrské rodiny 77

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 7. 6. 2020 – Vychází 10× ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný

Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:

szp@scps.diakonie.cz

Objednávky u sborových distributorů nebo na adrese

distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629

Pro sponzory časopisu – číslo účtu: 1938904339/0800,

(zpráva pro příjemce: Dar pro časopis BRÁNA)

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

Milí čtenáři,

časopis BRÁNA čte většinou střední a starší generace. Mladí lidé a teenageri mají jiná média. Ještě tak kliknou na webové stránky nebo snad zahlédnou nějakou zprávu na Facebooku, Instagramu či Twitteru. Pokud je náhodou něco na první pohled z našeho

časopisu zaujme, článek si přečtou, ale pokud ne, ve vteřině zmáčkou Escape nebo přepnou na jiné stránky a dají se oslovit zajímavější nabídkou. Konečně, tak to na internetu děláme všichni a se vším.

Letní vydání je věnováno světu dnešních teenagerů a je to výzva. Moc bych si přál, aby ho četli právě oni, ale ještě víc, aby ho pozorně četla starší generace rodičů a prarodičů. Budou mít totiž šanci si uvědomit, jak je dnes aktuální dávné Malachiášovo proroctví o proroku, který obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům. Zajímavé je, že v Novém zákoně se cituje pouze první část týkající se obrácení srdce otců k synům. Zkrátka začít u sebe musí především otcové a matky.

A tak, milí čtenáři, hlavně vy starší a nejstarší, nyní můžete uskutečnit Malachiášovu vizi, která se vás aktuálně týká. Nechtějte po teenagerech, aby se na vás obraceli, snažili se vás pochopit a automaticky se přizpůsobovali vašemu světu. To už mají za sebou z časů dětských let, kdy se vás rádi drželi za ruku, poslouchali vaše rady a skákali vám do náruče. Ted je řada na vás, abyste vy svá srdce obrátili k nim. A když srdce, tak je tím míněno, že musíte projevit velmi hluboký a opravdový zájem o jejich životy. Nic povrchního, to oni poznají.

Nejnovější vydání časopisu BRÁNA vám chce prorocky pomoci obrátit vaši pozornost k synům a dcerám. To je „challenge“ jako hrom! Dospívající děti, dorostenci a mládež ve vašich sborech, mají svých výzev dost, ale vám předkládáme jen jednu jedinou – porozumět světu teenagerů a věnovat jim svůj opravdový zájem.

Máme naději, že všechny rozhovory a texty, které vám dáváme k úvaze a které se týkají dospívající generace, mohou způsobit něco nového a dobrého ve vašich životech. Například vám otevřít oči, jako se to stalo nám v redakci, když jsme se světem teenagerů začali vážně zabývat. A uznejte, naplnit biblické proroctví, to je fakt dobrá výzva!

Čtení s otevřeným srdcem vám přeje

BRONISLAV MATULÍK

Lukáš 2,47-50

ONI JEHO SLOVU NEPOROZUMĚLI

text NOEMI BRAVENÁ ilustrace BRÁNA

Když se ztratí dítě, tep rodiče nekontrolovatelně vyskočí a tluče na poplach, dokud se potomek nenajde. Dítě potřebuje naši ochranu a všichni rodiče mají rádi přehled o tom, kde se jejich ratolesti právě nalézají. Podobná situace se odehrává i v našem textu.

Biblická perikopa o dvanáctiletém v chrámu (Lk 2,41-52) nás uvádí do obvyčejného příběhu. Z textu se dovídáme, že se cesta rodičů do Jeruzaléma v období velikonočních svátků opakovala (v. 41). Děti byly součástí rodiny a na ritualizované formě náboženství se podílely. S největší pravděpodobností nemuselo jít ani u Ježíše o první cestu do Jeruzaléma. Zápletka ale nastává, když se každoroční rituál změní. Dítě bez vědomí rodičů zůstává v Jeruzalémě (v. 43). Oni to nejdříve nezaregistrovali, protože si mysleli, že je součástí skupiny, která se vracela zpět (v. 44). Když ho ale nenašli, vrátili se do Jeruzaléma. Celkově text říká, že jej našli po třech dnech v chrámu. Pomineme-li pro nás dnes nepochopitelný fakt, že rodič den nehledá své dítě, v podstatě se jedná o situaci, kterou přináší sám život.

Je dítě poslušné, nebo neposlušné?

Když jsme verše z Lukášova evangelia četli jako mladší nebo čerstvě obrácení, říkali jsme si: „Ten Ježíš byl opravdu Boží Syn a už od malička byl tak moudrý

Všichni, kteří ho slyšeli, divili se rozumnosti jeho odpovědi. Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: „Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ On jim řekl: „Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ Ale oni jeho slovu neporozuměli.

– je jasné, že nebyl neposlušný.“ A tento text byl pro nás určitým potvrzením naší představy Boha. Když jsme ho ale četli na základě konkrétní zkušenosti s vlastními nebo i cizími dětmi, asi jsme si řekli, že bychom moc nezasli a rozhodně mu to řekli zpřímá: „Co to mělo být? To nevíš, že jsme měli strach?“ A politovali jsme jeho rodiče: „Chudáci, oni měli na starosti našeho Zachránce, a ještě to s ním asi nebylo lehké. Ale byl bez hříchu, takže se vlastně ani na něj nemohli zlobit.“

Podívejme se na dvě různá pochopení stejného textu – z pozice zázračného dítěte a z pozice obyčejných dospělých. Příběh je provázán s pojmy rozumnost (v. 47), ale i moudrost (v. 40). Dá se tedy předpokládat, že půjde o nějakou zvláště zajímavou situaci.

Z lidského úhlu pohledu bylo od dítěte „nerozumné“ zmizet a nic rodičům neříct. My nevíme, jaký byl každodenní vztah mezi rodiči a malým Ježíšem. Ale co když byl malý Ježíš přesvědčen o tom, že rodiče skutečně vědí, že je v chrámu? I dnes se děti diví, že dospělí něco nechápou, když je to přece tak jasné!

Rodiče nezasnou nad tím, že Ježíše našli, ale že ho spatřili rozumně hovořit s učiteli. Úžas ale střídá realita. Ptají se ho, proč to udělal a vyjadřují, co vnitřně prožívali – že se o něj báli. Očekávali bychom, že se Ježíš rodičům jako hodný chlapec omluví

za to, jakou jim způsobil starost. Místo toho odpovídá: „Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ (v. 49). První i druhá věta jsou údivem nad tím, že rodiče nevědí, ne umístnou poznámkou chlapce, který se snaží převést rozhovor jinam. To ukazuje na určitou skrytou informaci. Z textu vyplývá, že Ježíš musel vědět, že je jeho Otec někdo jiný než Josef, a musel si být vědom toho, že je s Bohem zvláště propojen – že je jeho součástí. To jej ovlivnilo v jeho rozhodování, že „musí být“ na konkrétním místě, u konkrétního rozhovoru, který souvisí s jeho skutečným nebeským Otcem. Vnitřní propojení s Bohem je impulsem, který rozhodl o tom, že malý Ježíš zůstal v Jeruzalémě, nebyla to dětská neposlušnost. Rodičům jeho odpověď přišla nesrozumitelná. Příběh končí tím, že i přestože malý Ježíš prokazuje poslušnost někomu vyššímu, stále zůstává součástí rodinných pozemských vazeb (v. 51): „Pak se s nimi vrátil do Nazareta a poslouchal je.“

Hezký příběh, který se stal, nebo naše realita?

Co nás může tento příběh naučit kromě toho, že si trochu doplníme či zkomplikujeme představu o malém Ježíši? Jak dvanáctiletý hovoří do mého života? Tento text ukazuje, že Ježíš z Nazareta byl propojen s Bohem a vnímal sám sebe jako Syna nebeského Otce. Není to tedy něco, co se ukazuje až v jeho dospělosti. Bylo to stále přítomno v jeho osobě, byť to jeho rodiče ani mnozí dospělí nechápali. Tvrdí-li něco takového malý chlapec v době a na místě, kde nemohl mít tyto informace zvenčí, potvrzuje se tím pravdivost výpovědi dospělého Ježíše. Výpovědi dítěte jsou totiž přímým svědectvím i potvrzením jednoty Boha-Otce s Bohem-Synem, kterou později teologové popsali jako propojení skutečného Boha se skutečným Člověkem.

Příběh Ježíše je zvláštním způsobem spojen s moudrostí, která nemusí být vždy na první pohled zřejmá. Když něco duchovního nechápeme, máme tendenci malomyslně, že je to v Bibli nebo v našem životě nepřehledné a nejasné. Jaká má

být naše reakce při nepochopení? V textu čteme: „Jeho matka uchovávala to vše ve svém srdci.“ Nečteme, že všechno pochopila, ale že to přijala jako něco, co patří k Božímu Synu, i když možná nevěděla, co si o tom má v danou chvíli myslet. Reakce matky je projevem důvěry v moudrost, které možná nerozumí ani ona sama, a to na rozdíl od nás měla Ježíše od narození přímo doma! Když už matka nechápe své dítě, je proto zcela v pořádku, že jej nemusíme vždy chápat ani my.

Neporozumět něčemu ve víře neznamená nic „nevidět“, necítit, nevnímat – právě naopak. Já také detailně nechápu, co se děje v očích, když se mi ukáže 3D obraz, a přesto jej na chvíli zahlédnu a cítím fascinaci, respekt i úžas. Tento příběh nám ukazuje, že Bůh přesahoval a přesahuje naše představy. Údiv i neporozumění mohou být proto součástí naší víry, není to nic bezbožného ani nepatřičného, ale ukazují na to, že Bůh je Bohem překvapujícím člověka. V jeho vztahu k nám se projevuje

moudrost, která nám dává („dávkuje“) pochopení vyšším věcem podle možností naší víry i našeho rozumu. (Žd 5,14 – 6,3)

„Otec je ve mně a já v Otci,“ řekl dospělý Ježíš, když se procházel v chrámu a Židé jeho slova nechápali. (J 10,38) Na rozdíl od Marie to „v srdci neuchovávali“, ale usilovali mu o život, protože se podle nich rouhal. Možná proto nejsou jiné příběhy z Ježíšova dětství v našich Bibliích zapotřebí, protože by vždy končily stejně – „oni jeho slovu neporozuměli“.

Sestry a bratři, příběh dvanáctiletého Ježíše z Nazareta je především o naději, že i když všemu nerozumíme, můžeme mít k Božímu Synu ten nejosobnější vztah, a tím zároveň i k jeho (našemu) Otci. Příběh nás učí přijímat vírou jako možné vše, co pro nás není v danou chvíli rozumově uchopitelné. Nechme se povzbudit vyšší moudrostí, která do textů evangelí vtiskla něco, co můžeme stále objevovat a nad čím můžeme žasnout.

PhDr. ThDr. NOEMI BRAVENÁ,
Ph.D., Th.D. (1976)

Pedagožka a teoložka, učí na HTF UK a na VOŠ pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou. Manžel Libor pracuje v Agentuře ochrany přírody a krajiny. Mají spolu syny Tobiáše a Tadeáše.

Vše, co se vztahuje k osobě Ježíše z Nazareta, u člověka budí hlubokou bázeň i zvědavost, a to i přesto, že řada veršů vypadá na první pohled tak jednoduše! Evangelia považují za jedny z nejtěžších biblických textů pro výklad, protože se v nich odráží jednoduchost, složitost i paradox zároveň, a to vždy v jiném stupni „dávkování“. Jsou ale pro nás důležitá, abychom pochopili, kdo byl Ježíš z Nazareta jako historická postava a jak souvisí s Ježíšem Kristem, kterého společně vyznáváme a který je uprostřed nás. Jaký byl jako dítě a proč toho víme pořád tak málo? Vždy mě fascinovalo, že mezi příběhem o narození a dospělým Ježíšem je pouze tento jeden jediný příběh, a to i přesto, že mimobiblická literatura zná i jiná vyprávění z Ježíšova dětství. Některé z nich jsme možná viděli v křesťanských filmech (například příběh z nekanonického pseudo Tomášova evangelia dětství, kdy malý Ježíš vytvoří z hlíny vrabce a oživí je). Proč pouze náš příběh a žádný jiný? Proč u evangelisty Lukáše? Proč nejstarší evangelium (Mk) ani listy apoštola Pavla (texty co do vzniku starší než evangelia) nezajímá, jaký byl Ježíš jako dítě? A je to vůbec důležité? Řada otázek, na které už mnoho let hledám odpovědi.

MLADÍ JSOU OTEVŘENÍ ZMĚNĚ

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ
foto BRONISLAV MATULÍK a ARCHIV VOJTĚCHA FURÁKA

Až do svých osmnácti žil život bez Boha, jako jediné dítě svých rodičů. Pak si ho Bůh našel a povolal do služby. Dnes vede Vojtěch Furák jako budoucí kazatel děti a mladé lidi ke Kristu.

Vyrůstal jste v nevěřící rodině, Boha jste poznal během studia na střední škole. Co přiměje nevěřícího teenagera přijmout Pána Ježíše jako svého Spasitele?

Jsem pokřtěný v katolické církvi jako malé miminko, ale oba má rodiče jsou nevěřící, nepraktikovali víru. Maminka je z jižních Čech, je to tam taková místní tradice. Poprvé jsem se s vírou setkal ve svých osmnácti letech, ve třetím ročníku na střední škole – několik našich angličtinářek bylo věřících a rády se s námi bavily o víře. Mluvily o Bohu, ale nepřesvědčovaly nás. Po nějaké době jsme s nimi navázali přátelství, které vedlo k tomu, že jsme v létě přijali pozvání na english camp a s několika spolužáky jsme tam jeli.

Předtím jsem byl vůči víře a křesťanství neutrální, ale trochu jsem se toho pobytu bál – s kamarádem jsme si týden předtím dali ruku na to, že se určitě nestaneme věřícími. A po tom týdnu jsem byl spíš proti křesťanství. Ty diskuze byly někdy velice náročné – odpovídalo se tam na otázky, které jsem si nikdy v životě nepoložil. Vůbec jsem nevěděl, jak k tomu mám přistupovat. Možná nás trochu bavilo popichovat ty lidi nepřijemnými otázkami. Ale zůstal jsem v kontaktu s českými věřícími, vzniklo tam docela hluboké přátelství, které trvá dodnes.

Kdy se ve vás ten postoj změnil?

Klíčové bylo, že o Bohu mluvili jako o mém Otci, jako o někom živém. Nad myšlenkou, že mám nebeského

Otce, jsem musel přemýšlet. A to mě nakonec přivedlo k víře. Celého půl roku po kempu jsem o Bohu musel přemýšlet a byl jsem za to na sebe velice naštvaný. A pak jsem v nějakém rozhovoru skouzl tu svoji pýchu a další dva měsíce už jsem si sám kladl otázky o Bohu – jaký je, jak člověk uvěří – a už jsem ho chtěl poznat. Slyšel jsem spoustu svědectví, kdy lidi uvěřili v církvě a kdy to bylo plné emocí skoro s ohňostrojem – a protože s emocemi docela zápasím, měl jsem z toho trochu strach. Říkal jsem si, že bych i rád uvěřil, ale rozhodně ne tímto způsobem. Pak jsem v jednom rozhovoru znovu popisoval otázky, ve kterých jsem se točil, a ten člověk mě zastavil a řekl, že způsob, jakým mluvím o Bohu, se změnil – jako bych už Boha bral v potaz. Pro mě to bylo jako zastavení. Uvědomil jsem si, že Bůh už v mém životě je. Bylo to pozvolné a spíš rozumné, skoro bez emocí. A to bylo nakonec super. (úsměv)

Kamarád chvíli po kempu začal chodit s věřící holkou. Oba nás to dostihlo, i když on se křesťanem nestal.

Co pro vedení teenagerů k víře absolutně neplatí?

Otázky typu co by bylo, kdyby, jaký by Bůh byl a jaký by nebyl. To je asi snaha všech nás křesťanů – odpovědět na všechny otázky, které dostaneme. Ale na některé otázky odpověď není a myslím, že pak je dobré říct: „Já nevím.“ Když měl někdo odpověď na všechno, nutilo mě to oponovat. Baví mě diskutovat, ale dělám to nerad, když mě někdo přesvědčuje o své pravdě.

Přijal jste Boha jako Otce – změnil se tím váš pohled na svět?

Uvěřil jsem, když mi bylo devatenáct, a v určitých oblastech se mi obrátil svět vzhůru nohama. Do té doby jsem se nikdy nemodlil, nečetl jsem žádnou náboženskou literaturu – kromě školní povinné četby o křesťanství, židovství a islámu. Žil jsem život bez Boha a najednou v tom mém světě byl Bůh. To byla obrovská změna.

Jakou roli v té změně hrál Ježíš?

Ježíš byl kapitola sama pro sebe, protože je jednoduché mluvit o Bohu, ale mluvit o Ježíši je horší. Chtěl jsem

poznat Boha jako svého Otce a Ježíše jsem bral jako prostředek. Akceptoval jsem, že musím věřit v Ježíše, abych byl s Bohem, ale nevěděl jsem, co si s ním počít. I když jsem ho vyznal jako svého Pána, nevěděl jsem, co to přesně znamená. A potřeba poznat, kdo je Ježíš, mě provázela celý rok od chvíle, kdy jsem uvěřil. Uvědomoval

jsem si svoje chyby i to, že úplně nezvládám žít vírou. – Žil jsem z vlastních sil a asi třikrát během té doby jsem se rozhodl, že nedokážu být křesťanem, protože nejsem schopen ty podmínky splňovat. Pak mi někdo řekl, že potřebuju Ježíše, a na konci prvního roku jsem se nechal pokřtít.

VOJTĚCH FURÁK (1990)

Vystudoval ETF, obor Teologie
křesťanských tradic, v současnosti
je vikářem CB v Praze-Dejvicích.
Je ženatý.

Říkáte, že máte potíž s emocemi. Křest je obřad plný emocí. Jak jste ho prožil?

Na svůj křest vzpomínám moc rád. Byla tam spousta mých kamarádů i lidi z Dejvic, kam chodím, a byli tam i má rodiče. Vnímám jsem to jako důležitý krok, který jsem potřeboval. V době, kdy jsem Bohu říkal, že nemůžu být věřícím, protože zápasím s pochybnostmi, jako kdybych nebyl opravdové Boží dítě. Věděl jsem, že jím jsem, ale potřeboval jsem to stvrdit před lidmi. Bylo to pro mě důležité. Od té doby jsem neměl potřebu o tom přemýšlet.

Co na křest říkali rodiče?

Oni jsou skvělí v tom, že mi dávají spoustu prostoru a jsou velmi benevolentní. Neměli s tím žádný problém. Chvíli se báli, že jsem v nějaké sektě, ale to byla spíš moje chyba, protože jsem jim neřikal, co dělám a kam chodím, takže nevěděli, že chodím do církve. Nebyli by proti, byla to spíš nedostatečná komunikace. Myslím si, že se jich ten křest dotkl. Byli rádi, že tam byli a že mohli poznat i tu část mých kamarádů z církve. V tuhle chvíli chodí moje maminka celkem pravidelně k nám do sboru. Doufám, že to povede k tomu, že jednou oba má rodiče poznají Ježíše.

Svoji křesťanskou víru jste začal žít aktivně – službou. A začalo to v Severním Irsku. Co se tam dělo?

V Severním Irsku máme kontakty – náš sbor dělal english campy s jedním sborem odtamtud. Když jsem dokončil střední školu, dostal jsem se na všechny vysoké školy, na které jsem chtěl. Jednu jsem si vybral, ale nestudoval jsem ji, protože to byl krok vedle. Za rok jsem si myslel, že se zase dostanu, kam chci, ale nevzali →

mě nikam. A najednou jsem v létě neměl co dělat. Víc jsem v té době přemýšlel o službě a dostal jsem nabídku jet do Severního Irsku do toho sboru na několikaletou stáž. Jednalo se o službu mládeži spolu s tamním kazatelem a jeho rodinou, abych společně s ním zažil, jaká je služba jinde než v České republice. V mém rozhodování, co chci dělat, to bylo klíčové období. Jako nevěřící jsem přemýšlel o psychologii nebo sociologii, ale tam jsem zjistil, že tudy jít nechci. Uvědomil jsem si, že mi služba s mladými dává smysl a že si to umím představit jako svoje povolání. Vnímám jsem to tak. Jen jsem nevěděl, jestli to půjde, jít tímhle směrem. Ale díky Bohu se to povedlo.

Jak vypadá práce s křesťanskou mládeží v Severním Irsku?

Tento sbor měl mládež docela velkou, takže od pondělí do soboty tam denně probíhaly programy, které jsem buď vedl, nebo jsem se jich účastnil, a učil jsem se s ní pracovat.

Měla pro vás stáž v Irsku ještě nějaký další přesah?

Do té doby jsem nevěděl, jak fungují křesťanští manželé, jak vychovávají děti. A kazatel pro mládež mě tehdy nepřímou povzbudil jít studovat teologii. Víím, že mi v tom věřil, a ta důvěra někoho staršího byla pro mě velmi důležitá. Severní Irsko bylo pro mě určujícím obdobím. Z Irsku jsem se vrátil o Vánocích, do konce února jsem stihl podat přihlášky na UK na teologii a od září jsem začal studovat.

Teologii jste studoval zároveň s dobrovolnictvím v Teen Challenge – to je specifická služba s drogově závislou mládeží a problémovými dětmi. Proč jste si vybral zrovna tohle?

Jsem ze Žižkova, dětské centrum Teen Challenge bylo nedaleko. Jejich práce začala v parku a postupně to přerostlo do klubu, o kterém věděly děti i jejich rodiče. Bylo na nich, jestli chtějí přijít, nebo ne. To byla jedna věc. Druhá věc – když jsem uvěřil, četl jsem knížku Dýka a kříž od

Davidu Wilkersona, což je úžasně inspirující kniha. Říkal jsem si, že by to bylo dobré poznat v českém prostředí. Děti z Teen Challenge jednou přišly do našeho sboru a prezentovaly tam svoji službu. Říkal jsem si, že mi možná Bůh ukazuje, abych šel tímhle směrem. Kontaktoval jsem je a od první návštěvy jsem věděl, že tam chci chodit.

Co vás tam upoutalo?

Ted' se schází v nově zrekonstruovaném centru na Havlíčkově náměstí, ale předtím to bylo jinak. Na Žižkově jsem navštěvoval „lepší“ základku a tyhle děti byly přímo za rohem na takové vyloučené škole, kde jsem za dvacet let nikdy nebyl. Přišlo mi

Teen Challenge se prezentuje jako organizaci pro práci se závislými dětmi. Pracoval jste s dětmi do deseti let. Týká se tento problém i jich?

Nijak zvlášť, jsou to spíše děti ze sociálně vyčleněných rodin. Běžné závislosti, jako třeba na sociálních sítích, experimentování s lehkými drogami atd., začínají až od desátého roku. Asi se to moc od celkové populace neliší.

Říkáte, že bojujete s emocemi – jste jedináček a máte komplikovaný vztah s otcem – a Bůh vás postaví do služby mezi děti, kde je plno emocí a kde si vás mohou identifikovat se svým tátou. Vypadá to jako geniální plán...

JEDNODUŠE SE MI MLUVÍ K TEENAGERŮM, SNADNO SE MI O NICH PŘEMÝŠLÍ, UMÍM SE S NIMI IDENTIFIKOVAT. SNAD SI TO BŮH POUŽÍVÁ.

jako paradox, že žiju vedle nich, a přitom o nich nic nevím. Na začátku to bylo velmi emocionálně náročné, děti byly úžasně – když měly někoho rády, daly to najevo. Vnímám jsem tam, že jakkoli se jim tam snažím sloužit a pomáhat, tak mnohem víc Bůh slouží skrze ně mně samotnému, že mění moje srdce. A měly těžké otázky.

Například?

Když jsem tam přišel poprvé, ptaly se mě, jestli jsem taky táta, protože věkově jsem nebyl daleko věku jejich rodičů. Byl jsem v té době v prváku na vysoké škole a vůbec jsem tímhle způsobem nepřemýšlel, byl to jiný svět. Bylo to ve spoustě věcí náročné, ale velmi důležité pro můj vztah s Bohem. Skrze ty děti jsem vnímal, jaký je Bůh.

A jaký je Bůh?

Hodně milující. Ukazuje svoji lásku tak, že je to někdy až těžké přijmout.

Určitě ano, vidím to podobně (úsměv). Snažil jsem se naslouchat, kudy mě Bůh vede. Tehdy jsem si to tak neuvědomoval. Až zpětně jsem si říkal, že to Bůh připravoval, aby měnil nějaké věci ve mně, které jsem potřeboval uzdravit. Vnímám jsem, že v tom Bůh jedná. V mnoha rozhovorech s dětmi jsme se dostali do pozice, ve které měli být jejich rodiče. Uvědomoval jsem si tam, že sám kolikrát zápasím s tím, s čím ony. Po roce jsem pak začal vést děti ve věku 10–18 let, zejména kluky.

Vrátíme se k teologii. Ta asi ve vašem prvním výběru škol nebyla. Co vás tam táhlo?

To určitě nebyla. U mých rodičů tahle volba trochu vyvolala nevoli. Pocházím z prostředí, kde jsou vzdělání a tituly velmi důležité – a teologie nebyla považována za perspektivní obor. Já sám jsem ji v počátcích své víry studovat nechtěl – připadalo mi to

skoro jako křesťanské klišé. Ale postupně Bůh pokořoval moji pýchu a začal jsem vnímat, že to potřebuji ke své službě. Věděl jsem, že mluvit s mladými je složitější a že v křesťanství potřebuji růst mnohem víc než doposud. Teologie tedy byla jediná volba. Pak už mě to i lákalo.

Dostal jste na teologii to, co jste čekal?

Studium bylo v něčem i náročné, prostředí tam bylo liberálnější, než v čem jsem do té doby duchovně vyrůstal. Nevím, jestli jsem tam nešel dřívě, než bych měl. Bylo pro mě výzvou to pochopit, předmětem části studia byla moje osobní víra. Učitelé vnímali věci výrazně jinak než já, a přesto upřímně věřili. Prostě věřili jinak. To bylo těžké zpracovat a najít si, čemu věřím já. Je to ale individuální, někdo je schopen to zpracovat během prvního roku, kdy uvěří. Také jsem před studiem teologie nevěděl, co to znamená identifikovat svoji osobní víru s Církví bratrskou.

Přivedlo vás studium blíž k Bohu?

Myslím, že ano. I když některé věci byly poté, co se rozpadly, zrekonstruovány skrze službu, rozhovory a vedení někým starším. Spoustu věcí ohledně křesťanství jsem nevěděl.

Naplnou službu mládeži.

Co jste v sobě rozeznal jako hřívnou?

Doufám, že jedna z hříven je mluvení k mladým lidem. Jednoduše se mi mluví k teenagerům, snadno se mi o nich přemýšlí, umím se s nimi identifikovat. Snad si to Bůh používá. Další obdarování vidím v navazování vztahů s teenagery. Poznájí, když je člověk upřímný, a jsou za to vděční. Občas sice vnímají jako překážku, že už mi bude třicet, ale když se začneme bavit o hrách, tak rychle zjistí, že zas tak vospělý nejsem. (úsměv)

Jaký je největší problém dnešní křesťanské mládeže?

Svědectví lidí ze světa, kteří uvěří později, může být pro ně demotivující, protože sami vyrůstají v církvi, slyší o Bohu a jejich uvěření je několikaletý proces. Je tu riziko, že se jejich víra omezí na církevní část a stane se sváteční záležitostí, že se neprojeví ve všech oblastech jejich života. V pubertě se často rozhodují, zda sami sebe budou považovat za věřící, nebo nebudou. A tady se to rozděluje na to, zda víra bude fungovat, nebo ne.

Co má mládež nejcennějšího?

Mládež má velmi mnoho obdarování. Jsou otevření změně, nebojí se jí chopit, to je

velmi důležité. Jsou ochotni měnit věci, ale i sami sebe, a jsou schopni najít způsob jak. To je klíčové. Ve spoustě sborů mládeži naslouchají, mládež tam slouží a má tam významnou roli. A církev z toho má požehnaní.

Jste lektorem ACET. Co to znamená?

Skoro nic, není to žádná pozice. Nemáme zodpovědnost jako učitelé, pracujeme s projektem Primární prevence. O šikaně, sexu, drogách, závislostech a dalších důležitých tématech. Programy jsou postaveny na křesťanských hodnotách, ale o křesťanství se ve školách mluvit nesmí. Nechodím tam primárně něco jim nabízet nebo je přivést na mládež – nezdá se mi to fér. To jde až pak přes vztahy.

Jste vikář. Budete kazatel?

V roce 2015 jsem nastoupil na vikariát a na konferenci bych měl být ordinován. Ve sboru pak budu sloužit jako druhý kazatel se zaměřením na službu mládeži.

Bylo to snadné rozhodování?

Povahou mám ze spousty věcí obavy, velmi dlouho mi trvalo, než jsem do vikariátu vstoupil. Ale vnímám Boží ujištění, že je to správná cesta.

Čím je pro vás Bůh dnes – po 11 letech života s ním?

Bůh je pro mě někdo, koho opravdu hodně potřebuji. Pro každodenní život. Bez něj toho moc nezmůžu.

Nakonec máte prostor říct, co přejete mládeži.

To je těžká výzva. (úsměv) Přál bych si, aby mládež vnímala církev pozitivně, protože to je moje zkušenost – společné zapojení s církví prohlubovalo můj vztah s Bohem. Moc bych jim přál, aby v církvi našli svoje místo i ve službě, protože církev potřebuje mladé lidi, jsou pro ni klíčoví.

CHALLENGE

text BRONISLAV MATULÍK a KOLEKTIV AUTORŮ foto GATEPHOTO a ARCHIV

Být teenagerem je fantastická výzva

Jako se nikdy nebude opakovat zázrak zrození, kdy ze spojení nejmenší s největší lidskou buňkou, totiž z mužské spermie a ženského vajíčka, vznikne překotným dělením buněk dítě, stejně se nikdy nebude opakovat proměna dítěte v dospělého jedince – když se „zblázní“ hypotalamus. Co v prvním případě trvalo devět měsíců, nyní trvá devět let. Co v prenatalním období člověk prožíval nevědomě, v čase puberty zažívá naplno a v přímém přenosu. Je to nezadržitelná cesta ke svobodě.

Být teenagerem je ohromná výzva

Jako nikdy předtím si musí dospívající najednou poradit se svým životem a nemá vyhnoutí. Adolescent je během krátké doby postaven před nutnost přijmout sám sebe, své tělo, svůj vzhled, svůj život, své nadání, schopnosti i neschopnosti a vady. Všechno se v něm i na něm mění, jeho organizmus jede na autopilota – cosi odstartovalo a řídí procesy, které nemůže zastavit a on se je učí ovládat. Adolescent se často těchto změn leká, hledá stabilitu, ale také vše s překvapením a vzrušením pozoruje.

Být teenagerem je mimořádná výzva

Dospívající děti během krátké doby spontánně rozsypou jako puzzle z krabice všechno, co do nich rodiče vložili. Dobré vychování, mravní standardy, styl i řád života – a začnou si všechno skládat po svém. Tvořit svůj vlastní nový svět – většinou podobný tomu, v čem byli vychováni. Říká se, že rebelují, ale jako nikdy předtím jim jde o pravdu, kterou vědomě i podvědomě hledají. Proto jsou v tomto čase přecitlivělí na pokrytectví a neupřímnost dospělých, ale i sami na sebe.

Být teenagerem je životní výzva

Hormony se vylily do těla a to znamená zvládnout náhle všechnu nově objevenou vitální sílu, sexuální touhu a přitažlivost druhého pohlaví. Bývá to doslova bouře v těle. První menstruace u dívek a poluce u chlapců, rozpaky nad sebou, stud, touha, zamilovanost, pocity štěstí i frustrace. Z dítěte se stává jedinec schopný reprodukce. Nyní se ale musí naučit zvládat dosud nepoznanou a dříve jen tušenou energii ve vlastním těle.

Být teenagerem je objevitelská výzva

Teenageři prožívají na každém kroku „aha efekt“, objevují Ameriku, krásu, štěstí, poznávají svět. Objevují „mesiáše“ a jsou nesmírně citliví na zážitky, hudbu a filmy. Vstřebávají skrze ně nové, úchvatné prožitky, které je naplňují až po okraj. Jsou fascinováni idoly – hudebními, sportovními, virtuálními a také těmi, kteří žijí vedle nich, svými vrstevníky, kteří jsou krásní, nadaní, silní, bohatí, šťastní, úspěšní...

Být teenagerem je existenciální výzva

Adolescenti nejenže rozsypou všechno vychování, co do nich rodiče vložili, a přestanou brát vážně dobré a nevyžádané rady vychovatelů, ale také zpochybní, a v samé podstatě napadnou, víru rodičů i prarodičů. Podrobí zdrcující kritice život církve, relativizují dogmata, Bibli a snad nejvíce napadnou praxi autorit. Nesnášejí faleš. Doslova nutí své okolí revidovat, čemu věří, včetně Pána Boha! Nic pro ně není svaté, ale zároveň očekávají nové a své vlastní setkání s posvátnem, které je přesahuje. Hledají, co by mohli uctívat a nad čím žasnout, hledají skutečného Mesiáše.

Být teenagerem je vztahová výzva

Teenageři potřebují hluboké porozumění – prožít lásku. Mít přátele, zakusit přijetí a uznání, zažít, co to znamená být milován. Jít do hloubky sdílení vlastního prožívání. Objevovat svět prostřednictvím blízkého společenství, které si adolescent sám vybere. A samozřejmě také objevovat svět skrze jednoho člověka, partnera – skrze jeho sdílení, doteky, intimitu. Je to velká výzva, odvážit se riskovat vztah, štěstí i zklamání, přijetí i odmítnutí. Poznat, kam až může ve svých důvěrnostech zajít a kam druhému dovolí jít...

Být teenagerem je neskutečná výzva

Nejen pro něj, ale i pro jeho okolí, zvláště rodiče. Pro ně je adolescentní věk dětí také zcela jedinečný a neopakovatelný. Jak obstát v doprovázení teenagerů na cestě k dospělosti i k Bohu? Je to ale šance nově si poradit s vlastním životem, s nečekanými výzvami, které jim dospívající položí na stůl. Dospělí se musí začít nově dívat na svět očima teenagerů. →

JEDNA VELKÁ CHALLENGE

ptal se **BRONISLAV MATULÍK**
foto **ARCHIV PETRA KADLECE**

Svět dnešních teenagerů očima Petra Kadlece

Čím tě dnešní teenageři nejvíc fascinují?

Umí žonglovat mezi mnoha světy. Jiný život žijí ve třídě, jiný na florbale, jinak se chovají, jinak mluví, jiné okruhy kamarádů mají ve svých světech. Doma v rodině i ve sboru v neděli se chovají jinak, a taky na mládeži. To všechno jsou pro ně jiné světy s jiným slovníkem, a k tomu ještě musíme připojit veliký virtuální svět.

Večer kluk sedne k počítači a hraje Fortnite s ještě jinou skupinou lidí. K tomu má samozřejmě instagramový

profil, i když ten se víc týká děvčat. A s těmito všemi světy musí žonglovat – neustále je mění, chytá, pouští a zase se k nim vrací. Dřív měli mladí lidé taky pár světů, ale třeba jenom dva, dnes jich mají pět nebo sedm. A mě fascinuje, jak jsou přizpůsobiví.

Druhá věc, která mě na nich fascinuje, s tím souvisí – neustále mění masky či role. Jak ale neustále musí žít v mnoha světech, tak většinou všechno klouže po povrchu. Proto až neuvěřitelně ocení autenticitu a hluboký rozhovor.

Mám YouTube kanál a tam asi 40 videí na témata jako je porno, počítačové hry, marihuana..., ale jednoznačně nejvíce zhlédnutí má video Jak mluvit s holkou. Koukají na to kluci i děvčata. Souvisí to s tím, že všichni touží mít hluboký rozhovor, a to mě taky fascinuje.

Jsou neuvěřitelně vděční, když cítí, že člověk bere vážně, co říkají.

A taky mě fascinuje, že se absolutně nepozastavují nad tím, když jim člověk řekne o své víře. Střední generace se za to stydí a nerada o tom třeba v práci s kolegy hovoří. Ale dnešní teenageři to berou jako velké plus, když se druhý nebojí o svých niterných věcech povědět.

Překvapuje mě, jak jsou vděční, že se s nimi někdo baví o vztazích, o smíření, o problémech v rodině, ve škole – když jde s nimi člověk až na dřeň problémů. Řekl bych, že po takových rozhovorech jsou vyloženě hladoví.

Mluvíš teď o živých, osobních rozhovorech, nebo online na sociálních sítích?

Mám na mysli osobní rovinu, ale vedl jsem i online poradnu, zvláště se studenty po přednáškách, když jsem jim dal na sebe kontakt. Napsali a vedl jsem s nimi desítky těžkých

rozhovorů. Často se to týkalo sebepoškození, ztráty smyslu života, nahých fotografií, které unikly na internet, zrady, problematiky homosexuality. A hodně často toho, jak vést vztah, když spolu mladí lidi chodí – co si mohou dovolit, jestli se mají o vztah ještě snažit dál, nebo ho uzavřít atp. Tato témata jsem řešil často online, ale je to asi půl na půl, protože hodně věci probírám s teenagery také osobně. A výhoda je, že dnes je v pohodě si zavolat, telefonem, přes Skype nebo si napsat přes Messeneger. Ale je fakt, že mladí nejrady chatují, pořád někomu něco píšou.

Když jsi mluvil o tom, že žonglují mezi mnoha světy, je to přetvářka, nebo je to autentické?

Řekl bych, že obojí. Ve škole, na florbalu nebo na počítačových hrách to jsou oni, ale mnohem častěji v rodině, ve sboru či mládeži to může být víc přetvářka. Něco je pro ně přirozené, ale zase z druhé strany se snaží právě doma a v kostele naplnit očekávání druhých. Takže doma a v církvi instinktivně změní nejen slovník, ale i morální hodnoty. Například na Fortnite nebude mít kluk problém s rasismem, když někomu budou ostatní nadávat do čmoudů, to se klidně přidá. Ale na mládeži se bude stylizovat do bojovníka proti rasismu.

Starší generace varuje mládež před nebezpečími, která číhají nejvíce na sociálních sítích. Máš ale zkušenost, že se dospívající umí se svým životem dobře poprat?

Většina děcek ano. Posbírání zkušeností, porovná si to a chová se rozumně. Rizikové chování se většinou objevuje v nefunkčních rodinách, může za to rozvod rodičů nebo domácí násilí. Neznám holku z fungující rodiny, která by posílala nahé fotky. Takže holka, která to má doma složitě, dělá blbosti, protože je pro ni život těžký.

Ing. PETR KADLEC, DiS. (1983)

„Spasený lidský vrak“, manžel, táta dvou dcer, lektor, pedagog volného času, původně zeměměřič, amatérský: kazatel, zápasník, šermíř, LARPer, režisér, hacker, iluzionista a youtuber.

Problém s vírou

ADAM, 19 LET

Pocházím z křesťanské rodiny, takže věřím už odmalička. S vírou jsem měl vždycky problémy, potřeboval jsem přesně vědět, čemu věřím. A také jsem technický typ, takže co nedává na 100 % logiku, tak mi nedává smysl. Poslední dobou je pro mě největším úkazem to, když vidím ostatní křesťany, jak jsou šťastní. Přijde mi to jako zázrak ve srovnání třeba s mou třídou ve škole. Sám mám pocit, že k Bohu pořád nemůžu najít cestu. Sice se pravidelně modlím, ale pořád mám pocit, že to není ono...

Zmínils nahé fotografie – to je téma otevřené dokumentem V síti. Co si o tom myslíš?

Ten dokument je dobrý, má ale určité mínus v tom, že režisér Klusák chce zaujmout. To se mu podařilo, jenomže sociální síť, kam se ty herečky jako náctileté holky přihlašovaly, je velmi stará a používají ji spíše jednodušší lidi. Vlastně je to seznamka. Takže když se dvanáctiletá holka přihlásí na Tinder, tak co by asi čekala?! Lidi se tam budou samozřejmě bavit o sexu.

Jenomže teď mají rodiče možná až přemrštěný strach z toho, že když si jejich dcera založí Instagram, že se na ni v okamžiku nahrne dvanáct úchyláků a budou po ní požadovat, aby se jim ukázala nahá, což je ale totální nesmysl. →

Čas pro Boha

ELIŠKA, 16 LET

Věnovat čas Bohu je podle mě jedna z největších výzev. Pořád se kolem nás toho strašně moc děje – hromada kamarádů, sociální sítě, filmy a seriály. Máme pocit, že nemáme čas na Boha, a přitom je mnohdy realita taková, že nejsme ochotní se odtrhnout od zábavy. Sama se často přistihnu, jak věnuju hodiny filmům, knížkám a všemu možnému, a pak najednou nezbyde čas... A přitom je čas s Bohem tak moc důležitý a obohacující! Nakonec mám vždycky z pár veršičků mnohem plnější radost než z celého filmu. Na to si ale asi musí každý přijít sám, aby to pro něj mělo osobní hodnotu.

Další těžká věc je neskryvat před vrstevníky, že jsme věřící. A teď tím myslím i to „vědí to o mně, řekla jsem jim to loni v září na adaptáku“ – a to je všechno. Měli bychom jít každým dnem s Ježíšem, ale často máme pocit, že jim to prostě nebudeme cpát. Ale mít radost z Boha není cpát jim to. Jen bychom se neměli stydět být Boží děcka i ve škole, nejen ve sboru a mezi svými. A jo, pro mě to je taky těžké – bojím se odsuzování, ale stojí to za to. Dny s Ním jsou mnohem lepší.

Tyhle dvě věci mají jednu společnou vlastnost: ve skupině to je snazší. Víra je přece týmový sport, a proto je důležité mít věřící kámoše, se kterými se můžeme podporovat, povídat si a chápat se navzájem. Když vím, že tu samou knihu v Bibli čtu i moje kamarádky a že si o tom budeme moct (i když třeba jen přes videohovor) popovídat, tak to je pro mě motivace. A můžeme spolu přicházet na věci, kterým jsme nerozuměli, a vidět to z víc úhlů. Můžeme se navzájem za sebe modlit a to dodává odvahu, radost, sílu... Ve škole mám malou skupinku věřících holek napříč několika ročníky a je to pro nás bezpečný ostrůvek v rozbouřeném moři, kterým je pro nás škola. Opravdu není větší povzbuzení, než když člověk o přestávce dostane papírek s rychle napsaným vzkazem: „Ančí mi říkala, že četla Fil 4 a je to skvělý! Přečti si to taky!“

Tím chci říct, že není lehké být dospívající křesťan. Ale všechny těžké výzvy se dájí spolu s Bohem a s přáteli překonat. A proto bychom se měli i ve škole obklopovat přáteli, kteří budou s námi kopat za stejný, Boží tým.

Ona se chce na Instagramu kontaktovat se spolužáky a bude to více méně v pohodě. Většinou to holky dobře zvládají, i když...

Ten dokument je jinak ale skutečně dobrý, protože upozornil na věci, které se dějí. Jen ne v tak zběsilých počtech, jak je to v něm ukázáno, a pod tak hrubým nátlakem. A když se s tím holky setkají, většinou útočníka zablokují – vědí, jak to udělat.

Takže Instagram je v pohodě?

U Instagramu je jiný problém a mnohem větší – sdílí se na něm život. Dřív byly za hvězdy Marilyn Monroe nebo Madonna, ale teď to jsou spolužačky. A holka se cítí vedle nich méněcenná. To se týká děvčat v nebezpečném věku 13 až 16 let. Takže já doporučuju Instagram až od 16 let. Ne kvůli úchylákům, ale protože to je neu-

věřitelný útok na vnímání sebehodnoty. Holka vidí, jak si ostatní spolužačky super žijí, krásně a skvěle, jsou v pohodě, na dovolených, mají pořád nové skvělé věci, ale ona sedí ve svém pokojíčku v ošklivém domě, nemůže ven, rodiče se hádají, nemá nový mobil už dva roky a život pro ni postrádá hodnotu. Že se ostatní spolužačky z Instagramu taky trápí, to na sociální síti není vidět.

Mluvíš o děvčatech. A co kluci?

U kluků je to jinak. U nich spousta rodičů řeší, že pořád hrají hry a tráví hodně času za displejem. Ale zatím to podle výsledků vypadá, že to kluci docela v pohodě zvládají.

Je fakt, že dneska rodiče doma nejvíc řeší kluky, ale měly by si víc všimnout děvčat a Instagramu. Hráme u kluků určitě nastavit meze a pevnější hranice, ale hlavně – počítač je svět jejich vrstevníků, když tam nebudou, budou úplně mimo. Ukazuje se totiž, že kvůli počítačům nejsou děti víc agresivní, nestávají se z nich psychopati, a navíc se ještě těmi hrami hrozně moc věcí naučí. Někdy možná víc než ve škole.

Pandemie covid-19 podpořila komunikaci přes sociální sítě.

Není načase teenagerům říct: Fajn, ještě štěstí, že to umíte?

A jaké klady vidíš právě v tomto způsobu utváření vztahů?

Sleduju stránku „Neodolatelné memes pro mladé a neklidné reformátory“ a tam je jedno pěkné „memičko“: Rozčilený pes jako kazatel v roce 2010 varuje, že Facebook je od dábla. A vedle toho je kazatel roku 2020, který zve na online stream. Svět se rychle změnil – mládežníci, kteří se v tom orientují, nám zařizují online bohoslužby. Takže spousta lidí si dnes uvědomila, že internet je také jenom médium. A médium je miska a tato miska se dá naplnit jedem a hnu sem, nebo dobrými věcmi. To je výzva pro církve a naše sbory.

Konečně Boží lid byl vždycky orientovaný na média. Bible se psala a přepisovala na papyrus a pergamen, díky knihtisku se rychleji rozšířila reformace. Rádio a televize – to jsme jako křesťané lehce zaspali, a teď je tu internet. Opět trochu zaspáváme, je proto třeba k tomu mladé lidi pustit a dát jim důvěru, že tato moderní média využijí pro Boží království dobře.

Kdyby se tě někdo zeptal, jak porozumět dnešním teenagerům, jaké nejdůležitější fenomény bys zmínil?

První věc je – viděli to. Viděli leccos, násilí i pornografii. Dnes je průměrný věk, kdy se dospívající setká s pornem, jedenáct let. Mají na YouTube dost zdrojů a názorů. Jsou obeznámeni se spoustou věcí, aniž by nás to napadlo. Mám osmiletou dceru a řeším s ní v podstatě všechny dospělácké věci, protože vím, že v jedenácti by už bylo pozdě. Je třeba nebát se otevřít i těžká témata.

Druhá věc – jsou velmi citliví na témata sociální spravedlnosti a životního prostředí. Mají oprávněně pocit, že starší generace jim předává Zemi ve stavu, který je na cestě z kopce. Tato generace má pocit, že je za vrcholem – ekonomická krize, sucho, pandemie, vláda je všelijaká – a nesnáší, když to někdo zlehčuje, že o nic nejde.

Třetí věc – počítají s tím, že budou mít vliv v tomto světě, že sami budou ti influenceři.

Za čtvrté – jsou velmi otevření k tématu spirituality. Je mezi nimi jen minimum ateistů. Duchovní témata, která řeší, jsou čtyři: předně karma jako nebeská spravedlnost. Pak téma zemřelých, duchů, opuštěných domů a návštěv zemřelých. Pak to jsou andělé a démoni, hlavně démoni, a nakonec osud. Jsem velmi překvapen, že k duchovním tématům →

Máma vs. spravedlnost

BERENIKA, 20 LET

Máma
mi říkala
Život je nespravedlivý
zvykej si

Život je nespravedlivý
zvykám si
mami

Někdy to bolí víc
někdy míň
Ale vím
že tebe
to bolí nejvíc
mami

Chci život udělat spravedlivým
zvykej si
mami

Často vstupuji do nově otevřených dveří a mám strach. Zvládnou všechno, co mě čeká? Nevím. Rostu a trochu mě to bolí. Nejistota provází poznávání nového, zároveň mě vede k větší důvěře Hospodinu. „Promiň, Bože. Myslela jsem, že ti absolutně věřím.“ A Bůh? To všechno ví, a přesto mě pořád stejně miluje. A já poznávám, že čím jsem mu bliž, tím víc jsem člověkem.

Žehnat těm, kteří stojí proti mně

ANEŽKA, 13 LET

Výzva? U mě to jsou asi dva učitelé. Hlavně jeden, který neustále říká, že jsme nejhorší třída, že kvůli nám nestíhá probrat látku. Pořád vyhrožuje tím, že když nebudeme zticha, nepůjdeme na oběd apod. Nakonec jsem se od kamarádek z vedlejší třídy dozvěděla, že jim to říká též. Dává poměrně obsáhlé úkoly. Vlastně je asi chytrý, ví toho opravdu hodně, ale učivo probírá strašně dopodrobna. Tak se rozpovídá a pak se jakoby probere, zjistí, že nestíháme, a vinu vlastně hodí na nás. Ano, to že vyrušujeme, je taky pravda.

Nechci, aby takový byl, a tak se snažím dělat, co zadává, aby byl spokojený, ale moc to nefunguje. Modlila jsem se za to, aby přestal být tak náročný na učivo a přestal na nás házet vinu anebo abychom to snášeli.

Je pro mě těžké mu při modlitbě žehnat. Chci se to učit.

nemají vůbec žádný odpor. Sice většinou nemají křesťanský obsah, ale je zajímavé, že když jim někdo něco řekne o křesťanské víře, strašně málo toho vědí. Nechají se rádi oslovit evangeliem.

Jaké výzvy si dnes dávají -náciťet?

Challenge jsou velká věc. Jsou neuvěřitelně oslovitelní těmito výzvami. Jedou jako na autopilota – škola, zkoušky, florbal, snídaně, večeře, rodinný výlet a každý den je stejný. Výzva je vybočení ze všedního, nudného normálu. Uděláme něco nestandardního a lidi nám budou psát lajky a srdíčka. Velká challenge je, když třeba někdo vystoupí z auta, které jede na jedničku a tančí vedle něho. Nebo si sundá tričko, dá ho ke zdi, udělá stojku na rukou a snaží se ho na sebe obléknout. Nebo si dá dozadu na záda toaleták a udělá takový pohyb, aby se toaleták otočil. Teenageři to mají hrozně rádi. Spousta z nich je hrozně vtipných – je to něco reálného, co se dá udělat, nic virtuálního. Mají rádi, co je těžké, co není snadné.

Jaké nejdůležitější výzvy života podle tebe dnes leží před dospívajícími?

Úplně největší téma, co jsem zjistil za posledních sedm let na školách, je hledání smyslu života. Protože ani ta maturita už pro ně není tak silným motivem. To souvisí s tím, jak mají naplnit svůj čas na zemi, jaké mají zde vůbec povolání? Ale ne práci – něco, co by dávalo smysl. Mnozí mladí lidi jsou v depresi a nevědí, proč tady vlastně jsou. Mají se dobře, jsou zajištěni, jídlo mají... Ale tím, jak neřeší tyto základní potřeby, které řešili lidé všech předešlých staletí a tisíciletí, tak mají pocit, že je život unáší. Nechtějí se nechat životem přezvýkat, využít ho a pak vyhodit. Chtějí něco, co by jim dávalo smysl, něco pro druhé.

Tady máme my křesťané ohromnou příležitost s nimi mluvit o Bohu. Oni to dost často hledají v meditaci, v józe nebo v pocitu krásy a sbírání lajků... Ale to z člověka jen udělá závisláka na dávce dopaminu. Co ho učiní šťastným, je to, co udělá pro druhé, vydat se... A tady se dá hovořit o oběti Ježíše Krista.

Čekal jsem, že pro ně největší výzva najít lásku...

Najít smysl života je největší výzva, ta druhá je najít si životního partnera. Mají spoustu známých na sociálních sítích, jenomže to jsou jen takové kaluže, ze kterých se člověk kloudně nenapije. A oni instinktivně cítí, že potřebují jeden intenzivní vztah. Nevědí ovšem, jak na to.

Zajímavé je, že v hledání partnera skoro vůbec nehraje roli sexualita ve smyslu „potřebuji partnera, abych naplnil své sexuální potřeby“. Hledají partnera, aby naplnili své psychické potřeby. Protože své sexuální potřeby řeší na Pornhubu, kde toho mají mraky. Ale přitom vědí, že to není ono, co v životě potřebují. Takže mluvit s nimi o komunikačních schopnostech a o tom, jak mluvit s holkou, je pro ně neuvěřitelně zajímavé.

Jak se má střední a starší generace postavit k dnešním teenagerům?

Za prvé je hrozně důležité neútočit na nový svět mladých lidí. Hrozně rychle se mění, my to nezastavíme a nezměníme. Svět bude jiný a je v něm samozřejmě mnoho špatného, ale když budeme na jejich svět útočit, ztratíme to nejzákladnější – vztahy s mladými. Dejme jejich světu šanci a nemluvíme o nich negativně. Když budeme neustále nadávat na internet a naše dcera pak bude mít náhodou problém s nějakým úchylákem na internetu, tak s tím za námi nepřijde, protože bude přesvědčená, že ji rodiče nepochopí. Vyrvou jí akorát wifinu ze zdi a dostane druhou facku, nejdřív na ni zaútočí úchylák, a teď rodiče...

Druhá věc, zkuste to s nimi zažít. Není nic lepšího než obětovat 15 minut, sednout si s mladým člověkem k mobilu nebo k počítači a nechat si všechno vysvětlit. Zeptejte se, co je na tom baví, a uvidíte, že přijдете na spoustu věcí, které jste nečekali. Budete tím ale hlavně budovat důvěru. Pak třeba u jiných věcí teenagerů doma přijmou kritiku snadněji – třeba alespoň z 50 %, než aby si řekli, že rodiče vůbec ničemu nerozumí, a ještě kritizují můj svět.

Třetí věc souvisí s naší odvahou – dejte jim důvěru. Mladý člověk vyrůstá s tím, že z něho bude youtuber nebo instagramový influencer – že nebude jenom pasivní příjemce informací, ale že sám bude ovlivňovat svět. Sní o tom, že nebude řešit, která média si vybere jako zdroj, ale že on sám bude zdrojem informací pro druhé. On bude tisková agentura, noviny, televize, vydavatel. Každý mladý počítá s tím, že zasáhne svět. V našich sborech a městech se proto mladí dají vyzvat k nějaké smysluplné práci, když jim tu důvěru dáme. Třeba je požádat, ať spravují náš sborový Instagram nebo streamují bohoslužby, dělají „memička“ ke kázáním...

Život v karanténě

ELIŠKA, 17 LET

Poslední dobou nabral náš život zcela jiný směr. Mnohé jistoty rozfoukal vítr jako spadané listy. Aspoň takové byly mé pocity první týden.

Co se mnou bude? Proč se to děje, Bože? Na co se můžu vůbec spolehnout? Na Mě. Ano a proč se vlastně takto hloupě ptám? Vždyť Ty jsi má skála, mé útočiště, můj pevný hrad. Během začátku karantény mi docházela tato jednoduchá myšlenka. Zároveň mě stále zarazí, jak lehké je za Bohem přicházet v době starostí a o kolik těžší je si připomínat jeho slova v době, kdy nám nic nechybí a nic nás netrápí.

Po čase, kdy se věci srovnaly a došlo ke smíření se současnou situací, mě napadaly jiné otázky. Co je nejlepší, abych v tomto čase dělala? Co mě chceš naučit? Kam mě vedeš? Nemám jasnou odpověď. Vím jen, že se na Pána mohu spolehnout. Ukázalo mi to na skutečnost, jak málo důvěřuji – nebo spíš jak moc důvěřuji sobě a své síle. Ale Boží moc je tak nekonečná. Může udělat cokoli a nikdo se mu nevyrovná. Jako asi většinu z nás i mně začali velice chybět jiní lidé. Učí mě to však mnohem větší vděčnosti za ty, se kterými se mohu spojit, i za vztahy obecně. Další důležitou věcí je společenství. Nemáme mnoho možností, jak se setkávat při bohoslužbách. Jsou však ostatní důvody, proč sbor navštěvují? Nebo chci hlavně chválit Boha celým svým srdcem, duší a myslí? A to v jakékoliv situaci?

A co sociální sítě a možnost být neustále online? To obzvláště nyní také patří neodmyslitelně k životu. Na jedné straně je v nich neuvěřitelné pozeňání: můžeme si pořád povídat, poslouchat zajímavé rozhovory, kázání, cvičit, vyrábět, učit se... Vše je mnohem snazší. Zároveň je ve stavu online mnoho, opravdu mnoho nebezpečí. Je tak snadné se v nich ztratit a přestat poslouchat Boží hlas. U mě to vede k rozvoji srovnávání a špatných pocitů, jak málo toho dělám nebo co bych měla dělat. Napadá mě přísloví o ohni: „Dobrý sluha, ale špatný pán.“

Mohla bych psát ještě o mnohých věcech. Jak se učím milovat svoji rodinu, a to i přes nedostatky, které u každého z nás vyplouvají na povrch. Jak je pro mě těžké udržet si zdravý pohled na sport, kterému nechci propadnout, protože tréninky jsou jedna z mála věcí, co fungují. O stravě a o tom, že nechci chodit do ledničky každých pět minut, nebo naopak držet nějakou dietu jen proto, že jsem zahlédla pěknou slečnu na Instagramu. O vztahu s mým přítelem, který mi teď moc chybí...

Pokud bych své krátké povídání měla nějak shrnout, chtěla bych jen říct: Obracejme se stále na Boha. To jediné On je náš Král.

Překonat strach

TOBIÁŠ, 16 LET

Minulé prázdniny jsem stál před velkým obdobím změn. Na jednu stranu mě čekala změna školy, přechod z osmiletého gymnázia na lepší čtyřleté, a na druhou stranu jsem skončil své dorostenecké období a stal se ze mě mládežník. Dorost mě formoval už od 10 let a cítil jsem, že když jsem šest let dostával, teď přišel čas dávat. Chtěl jsem proto na dorostu pokračovat jako mladší vedoucí.

Čekal mě tedy přechod do nového kolektivu a naprosto nová zkušenost vedení dorostenců, mezi něž jsem sám ještě před dvěma měsíci patřil. Věděl jsem, že na nový kolektiv se připravit nelze, tak jsem se modlil a důvěřoval Bohu, že mi s tím pomůže. Ale stát se vedoucím dorostu byla pro mne velká výzva a já netušil, jestli budu schopný někoho vést. Největší překážkou pro mne ale byla moje řečová vada.

Bál jsem přechodu na novou školu, bál jsem se toho, že nebudu mít mezi dorostenci respekt. Byla přede mnou Rádcovská škola a doufal jsem, že tam se mi vše ujasní. Že budu vědět, zda do toho jít, nebo ne. Akce to byla naprosto úžasná, naučil jsem se spoustu věcí, spoustu věcí si ujasnil. Nejdůležitější však bylo, že jsem tyto přechody odevzdal Bohu. Pochopil jsem, že nikdy nebudu podle sebe dost připraven, ale že se nesmím strachovat.

Když pak začal ten očekávaný školní rok, nebál jsem se ani o svou řeč, ani o své schopnosti. Bůh mi daroval úžasný kolektiv ve třídě, dokonce jsem začal mít svou školu rád (což kupodivu stále trvá). Na dorostu jsem se v týmu vedoucích také rychle uchytil. Cítil jsem, že jsem se rozhodl správně a že Bůh mne v mém rozhodnutí podpořil.

NEJVĚTŠÍ MODLOU MÉ GENERACE JE ČLOVĚK SÁM SOBĚ

ŠIMON PRUDIL, 19 let

Po sametové revoluci počet křesťanů v naší zemi začal ubývat ještě mnohem rychleji, než tomu bylo za komunistické éry. Náš národ si prochází duchovní krizí, která se promítá do všech oblastí našich životů. Dnešní svět nabízí spoustu rozptýlení a potěšení, díky kterému člověk může zapomenout na jakékoli trápení. Všichni lidé ale stále potřebují něco, čeho se v životě mohou přidržet. Většina tuto jistotu nachází v egocentrických myšlenkových směrech, alternativních náboženstvích, narcistických životních filozofiích a dalších podivných směsicích všeho možného i nemožného, které člověku kupodivu do života mohou dát alespoň částečně uspokojující smysl. „Takže proč přesně bych se měl vzdát sám sebe kvůli nějakému Bohu? K čemu mi to je?“ zní nevyslovený postoj většiny mých nevěřících vrstevníků. „Mám všechno, a co ne, to brzo mít budu. Boha nepotřebuju.“

Když se můj malý život hrouť, mohou si přece říct, že jsou věci tak, jak mají být. Když mi chybí naděje, tak musím víc věřit ve svoje schopnosti. A vůbec, smyslem života je si přece užít a být šťastný! A to pohodlí, aby taky bylo. Ve zkratce: největší modlou mé generace je člověk sám sobě. Jsme generací narcisů. Úkolem církve je proto lidem ukazovat důvod, proč věřit Bohu.

Církev tento úkol plní nedostatečně, a tak ve své podobě ztrácí význam. A ztratí ho úplně, pokud veřejně nepřizná, že je nedokonalá. Moji vrstevníci občas tvrdí, že nemají potíž věřit v Boha, ale s církví problém mají. Proto církev musí jasně deklarovat, proč existuje – spojuje lidi, kteří v životě chtějí víc, než kolik může nabídnout svět. Stejně tak jednotlivec musí před nevěřícími vyznávat, že jako křesťan selhává. Není to konec konců smysl křesťanství, přiznat, že jsem špatný křesťan? Jinak se vnímání pojmu církev a křesťan nezmění. Ne k lepšímu.

Stejným zkreslením trpí i představa o tom, kdo je to Bůh. A většina těchto představ je natolik pokroucená, že jen málokdo by někomu takovému chtěl věřit. Navíc evangelium je pro většinu mladých naprosto nesrozumitelné. Moderní překlady Bible21 nebo Slovo na cestu odvádějí dobrou práci tím, jak biblické texty převádějí do současné češtiny. Ale tomu, co

je to hřích, pokání, milost, znovuzrození, modlitba, čistota anebo srdce v biblickém slova smyslu, téměř nikdo nerozumí. Není se čemu divit, když to nikdo nedokáže srozumitelně říct.

Církev se nesmí bránit „ztrátám“ Nemůže se zavřít do modlitebny a doufat, že žádný z mládežníků neodejde od víry. Církev není uvnitř ve sboru, kde se dvakrát do týdne sejde, ale venku mezi lidmi! A pokud chce plnit svoje povinnosti, pak se bude muset změnit. Jak by taková změna měla vypadat? Nemluví o formě bohoslužby ani o evangelizaci v podobě akcí, jako jsou english campy nebo EXIT, které jsou bezpochyby skvělé. Mluví o vnitřní změně, o změně každého člověka, a mladých obzvláště. Mnohem větší sílu než jakákoli lákadla, kterými se snažíme k víře lidi přivést, totiž mají osobní vztahy, do kterých se promítá život pro Boha.

Pokud s Boží pomocí dokážu žít tak, jak si to Bůh přeje, to znamená upřímně, poctivě, a s čistým charakterem, pak se to na mně dřív nebo později nevyhnutelně projeví natolik, že se lidé kolem mě budou ptát, čím to je. V tu chvíli mám příležitost ukázat nahoru a dát všechny zásluhy Jemu. A to otvírá prostor pro sdílení Boží zprávy. To, podle čeho žiji, předurčuje všechna moje rozhodnutí, a tak i celý můj život. To si ale dovoluji říct jen proto, že každý den vidím, jak v tom sám selhávám. Jsem pokrytec, když tohle píšu.

Naše generace potřebuje povzbuzení a ujištění, že v Ježíši najde vše, co hledá a po čem touží. Pak bude mít dost silnou víru na to, aby mohla jít životem, a přitom ukazovat svému okolí, že věřit Bohu stojí za to. Proto prosím o modlitby za mě i za celou moji generaci, abychom si byli jisti hodnotou, kterou pro Ježíše máme, a nechtěli ji hledat jinde. Abychom byli silní žít podle Božího záměru, evangelizovali svými vlastními životy a byli schopni svoji víru srozumitelně, jasně a atraktivně sdílet. Protože jedině víra v Ježíše Krista může lidskému životu dát opravdový směr a cíl.

Umíte si představit, co by se stalo, kdyby tuto skutečnost poznala celá dnešní mladá generace, a dokonce celá Česká republika?

Výzva pro vedoucí dorostu

Zpráva Josefa Kosteckého
o fungování dorostu
v době pandemie

Krise, která otřásla většinou služby mládeže

Korona nás přepadla a nikdo ji nečekal. Nicméně bylo skvělé sledovat, jak se postupně jednotlivé sbory a mládeže adaptují na nový normál a formát – na církev online. Skvělé je, že jsme to všichni nějak zvládli.

Marek Hutr, člen vedení Odboru mládeže,
vedoucí mládeže v Praze 13

Mám radost, že v drtivé většině se v našich mládežích zvýraznil prvek kreativity a vystupování z komfortní zóny. Začalo se prostě ze dne na den žít na určitou omezenou dobu s omezením pouze na on-line život. Avšak ne vždy to šlo hladce.

David Rajca, člen vedení Odboru mládeže,
pracovník pro Moravu a Slezsko

VEDOUcí SE PŘIPOJUJÍ S DOROSTENCI NA SÍŤ

Úplně každý čelí výzvám. Vedoucí dávají výzvy dětem, které baví, hravě učí a motivují dospívající k lepším výsledkům. Má to být legrace. Jenže letos v březnu přišel nečekaný druh výzvy i pro vedoucí. Mnozí z nich ji přijali a rázem se ocitli ve světě dětí, tedy online. Nahlédněte pod pokličku dorostů přes internet. Začalo to obyčejně.

„Ahoj! Co nejsrdčejněji vás vítám na historicky prvním Zoom dorostu a jsem fakt rád, že vás všechny vidím, přátelé! A navíc bez roušek!“

Takhle odstartoval březnový dorost v karanténě Martin Prchal ze Třináctky. A jako vždycky tomu předcházela schůzka týmu. Martin to popisuje těmito slovy:

„Stačí poměrně krátká schůzka a z některých kreativních jedinců našeho dorostového týmu začíná padat jeden návrh na program e-dorostu za druhým: kolečko novinek, sprcha pro narozeninové oslavence, chvály – počkej, jako fakt budeme zpívat chvály i přes to zpoždění zvuku za obrazem? Tak to bude pecka! A určitě dáme nějaké výzvy! Nějaký crazy fotky nebo tak! Fotky vlastnoručně připraveného jídla, a co básničky? Jasně básničky na vedoucí a rádce! A co duchovní program? Budou po něm skupinky? Určitě, skupinky dáme, Zoom to umí!“

Dorost na Třináctce se snažil maximálně kopírovat normální běh schůzky. Na první pohled nic složitějšího. Martina už od mládí inspiruje babiččina věta: „Chtít ve

víc než mocil!“ Jeho drajv strhl celý tým pro online verzi setkání. A jak to Martin hodnotí po dvou měsících?

„I když to někdy není úplně stopro, tak je tady ta nejdůležitější věc – prostě nějak jsme spolu, víme o sobě, připomínáme si Boží slovo, modlíme se, smějeme se a mluvíme i o vážných věcech.“

Martinův klub Robinson patří k té skupině dorostů, které jsou online. Využívají aktuální situace, aby se děti mohly vidět – a zájem mají i děti v Ústí nad Labem. Co se jim na online schůzkách líbí?

Lucas (11): „To, že se můžeme vidět.“

Toby (13): „To, že se můžeme setkat i na dálku.“

Anežka (11): „Nemusíme nikam chodit.“

Skupinka dívek (12+): „Nemusíme uklízet (online úsměv)“

Ještě v únoru po konferenci Čerpadlo na téma Závislosti pořádané Dorostovou unií a Dorostovým odborem CB (dále jen DUDO) bych si myslel, že mobily a internet budeme na akcích omezovat. A ouha. O měsíc později se bez toho schůzky neobejdou. Nicméně přes všechny výhody chytrých zařízení bude touha vrátit věci k normálu, jak jen to bude možné. Proč nám dlouhodobě nevyhovuje virtuální svět? Co nám v něm chybí?

Ráchel (11): „Že nejsme vlastně spolu.“

Anežka (11): „Povídání i mimo dorost.“

Lucas (11): „Honění po budově.“

Toby (12): „Hry na kontakt.“

Skupinka dívek (12+): „Nemůžeme se objímat, nemůžeme vařit, méně si povídáme. Když chce někdo něco říct, musí to říct přede všemi nebo se s dotyčným domluvit jinak.“

Vítek (13): „Ten pocit, že u vás někdo je, a není to jenom hovor.“

Toby (13): „Svačina (online úsměv)“

Pája (17): „Fyzický kontakt. Možnost obejmout některé děti. Větší svoboda v obyčejném povídání si. Venkovní hry.“

JOSEF KOSTECKÝ
pracovník Dorostové unie

Bezpochyby nám chybí skutečná realita, schůzky v týdnu, víkendovky, výlety se vším všudy. Hodně takových regionálních akcí bylo zrušeno.

Na národní úrovni jsme přemýšleli o každé akci. V březnu jsme během dnů přesunuli kurz pro 22 účastníků, pro hlavní vedoucí táborů (ŠHVT), na internet. Premiéra měla úspěch. Ještě větší výzvou bylo přesunout na síť Biblickou stezku, tedy závod v lese. Dorostenci „vyběhli“ 16. května.

A další velké akce jsou před námi. Třeba Rádcovská škola na konci srpna, ale především Sjezd dorostů v Havlíčkově Brodě na konci října pro více jak 600 dětí. Nepřestali jsme ho připravovat v modlitbách. Stejně tak se dorosty modlí za letní tábory. Dá-li Pán, sejdem se tam.

Navzdory omezením, nejistotám a výzvám, nám Bůh dal čas k něčemu dobrému. Věřím slovům apoštola Pavla adresovaným do Říma, kde píše: „Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolu působí k dobrému, těm, kdo jsou povoláni podle jeho předsevzetí.“ Během karantény mnoho z nás zažívá i dobré věci a příležitosti. Třeba Filip, vedoucí z Černošic, napsal, že vedoucí mají s dětmi více kontaktu, pomáhají s úkoly a rodiče to oceňují. Osobně jsem nadšený z toho, že jsem potkal přes internet vedoucí, kteří chtějí sdílet zkušenosti i materiály. Na popud

brněnského vedoucího Davida jsme v DUDO vytvořili sdílený disk, který se začíná plnit odkoušenými aktivitami, odkazy a kontakty. Nebo jedna ústecká maminka mi po telefonu chválila online dorosty se slovy: „Vás opravdu vede Bůh.“

Věřím, že ano. Bůh jedny povzbuzuje, jiné vede k přemýšlení, třeba jako Ráchel.

Ráchel (11): „Uvědomuji si, že nejsem na věci sama, Bůh je vždy se mnou.“

Anežka (11): „Váhám, jestli Bůh existuje.“

Lucas (11): „Víc čtu Bibli.“

Vítek (13): „Cítím, jak mě utěšuje v téhle době, že to není nejhorší, co svět zažil, a že zase bude lépe.“

Honza (13): „Mám více času s Bohem, lepší čas na čtení Bible.“

Tom (16): „Ujistění, že mě nenechává v žádných zkouškách, musím mu víc důvěřovat.“

Pája (17): „Zažívám ticho na poušti, temnou noc.“

Týna (18): „Přijde mi, že teď mám více času budovat osobnější vztah s Bohem. Mám na to klid. Tiché modlitby nebo čtení Bible jsou zaručené, ale podílení se na přípravě dorostu a mládeže je také dobré. Na druhou stranu je psáno, kde se sejdou dva, budu mezi nimi... To společenství mi vážně chybí, i co se víry týká.“
Jakub (25): „Dost se zaměřuji na osobní vztah s Bohem a je to super! Díky Bohu jsem schopen s ním trávit čas – reálně, živě. Proměňuje mě.“

Víc času na Boha. Náš zaběhnutý rytmus během týdne byl narušen. Avšak místo zrušených kroužků nebo víkendových akcí dorostenci i vedoucí věnují čas vztahu s Bohem. To samo o sobě může být také výzva. Co se výzev týče, ty jsou v dorostu normou. Výzvy nás posouvají dopředu. S karanténou se i vedoucí posunuli do online prostoru, protože chtěli být dorostencům nablízku. Naučili jsme se nové věci. Ale nakonec se všichni těšíme, že se uvidíme naživo!

V článku se objevují názory dorostenců, rádců (16+) a vedoucích různého věku, zkušeností a denominací, za něž autor všem velice děkuje.

Příklady výzev z Royal Rangers Valašsko

BYTREK (trek/výlet po bytě): Ujdi s batůžkem na zádech minimálně tisíc kroků, a to ve svém bytě nebo domě.

Šéfkuchař: Připrav pro svoji rodinu jídlo dle vlastního výběru a fantazie – snídaní nebo oběd (případně oběd s dezertem).

Příklady výzev dorostu v Kutné Hoře

Svalovec: Zacvičit si podle videa na YouTube.

Teolog: Alespoň 3x v týdnu si najdi soustředěný čas a sám se modli (nemusíš dlouho) – třeba jen řekni Bohu, co prožíváš.

Zajímavé online hry

Gartic.io, Skribbl.io, Jmenomesto.net

Odkaz na sdílený Google Disk s materiály získáte u autora článku (kosteckyjosef@seznam.cz).

SLUŽBA MLÁDEŽI V DOBĚ KORONAVIROVÉ

Současná situace takzvané koronavirové krize silně otřásla naprostou většinou způsobů služby mládeži. To, jakým způsobem a kam se služba posunula, vám přiblíží pohledy čtyř osob úzce spojených s vedením Odboru mládeže CB.

Roman Toušek,
kazatel a zástupce Rady pro Odbor mládeže

Tato krize je pro mě zajímavým způsobem poznávání lidí, pracovníků i struktur církve. Mládež se zachovala v mnohém odlišně, než jsem čekal. Předně se tak úplně neprokázalo, že mladí se zorientují rychle a staří budou tápat. Zjistil jsem, že akčnost i zmatenost šla napříč generacemi. Dokonce i ve využívání internetu jsem často radil mladým stejně jako starším. Celkově jsem byl ale potěšen tím, že se mládež neztratila, a dokonce mám – aspoň z našeho sboru – pocit, jako by se mládež mnohem víc prolula se společenstvím sboru.

Nově jsem si také v této době uvědomil, jak moc celkový stav každého společenství ovlivňují konkrétní lidé. Zvláště v krizových situacích jako by lid potřeboval osobnosti, které přinesou jasné směřování. Jak na úrovni sboru, tak na úrovni církve jsem to opět zažil a opět velmi rád vyjadřuji Pánu Bohu vděčnost, že v pravou chvíli vzbuzuje ty správné osobnosti. Kupodivu ne vždy ty, od kterých se to obvykle čeká. Mám radost z našich kluků v Odboru mládeže, kteří – a snad to není moc troufalé říci – svou roli v tomto smyslu uchopili skvěle v přístupu k vedoucím mládeží a k projektům vzdělávání a podpory.

Marek Hutr,
člen vedení Odboru mládeže
a vedoucí mládeže na Praze 13

Korona nás přepadla a nikdo ji nečekal. Nicméně bylo skvělé sledovat, jak se postupně jednotlivé sbory a mládeže adaptují na nový normál a formát – na církve online. Je skvělé, že jsme to všichni nějak zvládli. Ať už se jedná o streamování bohoslužeb, online mládeže, skupinky, setkání týmů atd., církve pronikla do online prostoru, kde zatím chyběla.

Největší výhodou online prostoru je dostupnost – ve světě se mluví o „social distancingu“, ale přijde mi, že jsem nikdy v životě nebyl s více lidmi v jeden den než právě dnes v době koronové. Právě díky dostupnosti se můžeme dnes spojit prakticky s kýmkoliv a je to přirozené, protože je to součástí nového normálu. (Najednou je New York stejně daleko jako sused, který bydlí přes ulici.)

Visí tu ovšem otázka, jestli fungování v online prostoru stačí. Má to totiž i spoustu odvrácených stránek. Možná tou hlavní je, že to je jen chabá náhražka. Důvod, proč neděláme církve online i mimo koronu, je, že nic nenahradí vztahy v reálném světě. A přestože se v jeden den můžeme vidět s desítkami a stovkami lidí přes Zoom, Skype, Messenger, Jitsi a kdovíco ještě, naše potřeba vztahů s ostatními lidmi nemusí být naplněna.

A právě dnes mnozí včetně mě zažívají, že sice nejsou sami (mají přece spoustu virtuálních přátel), ale cítí se vztahově prázdní. A možná právě tak se mohl cítit i Bůh, když Adam s Evou opustili zahradu Eden a jejich vztah se přesunul z fyzické do online roviny. Možná právě proto Kristus přichází v těle, aby mohl být blízko svým milovaným, a pokládá za ně život, abychom se jednou znovu osobně setkali. V tom je naše naděje. A stejně tak doufám i v to, že korona krize opadne a my se budeme opět moci vidat.

David Rajca,
člen vedení Odboru mládeže,
pracovník pro Moravu a Slezsko

Malý, neviditelný virus zamával naším sofistikovaným světem, který byl plný zdánlivých jistot. Ten svět přestal fungovat, jak jsme byli zvyklí, ten svět prožívá strach a nejistotu. Jak jsou na tom mladí lidé v našich sborech? Nemůžou se scházet osobně, přestože sociální kontakty jsou pro ně obzvláště důležité. Přestože generace Z už funguje intenzivně na sociálních sítích, kde realizuje velkou část osobních vztahů velmi přirozeně, je to pro ni velká změna, která přišla náhle a pro všechny.

Tato krize má stejně jako jakákoliv krize jednu velmi dobrou vlastnost a to, že zvýrazňuje jak přednosti, tak nedostatky. Mám radost, že v drtivé většině se v našich mládežích zvýraznil prvek kreativity a vystupování z komfortní zóny. Začalo se prostě ze dne na den žít na určitou omezenou dobu s omezením na život on-line. Avšak ne vždy to šlo hladce. V mládeži, kterou teď dočasně vedu, se nikomu z týmu na začátku karantény nechtělo něco nově „online“ dělat. Spíš převládá názor, že počkáme, co bude – vždyť každý si na internetu něco najde, nějak to přežijeme, odpočineme si a pak zase budeme pokračovat tam, kde jsme skončili. Když jsme pak nakonec měli několik „virtuálních“ setkání týmu a domluvili jsme se, že budeme dělat mládež přes Zoom, byli jsme překvapení, kolik lidí se připojilo (poprvé 26, na druhé mládeži už bylo kolem 35 lidí).

Nicméně život jde dál, studenti studují, píšou semestrální práce, dělají testy a zkoušky přes počítač, žijí intenzivně skrze monitor počítače, displej tabletu nebo mobilu. Bohoslužby a mládeže jsou taky online a dá se říct, že život se smrškl na monitor a mnozí i mladí lidé se zdají být unaveni. Po skončení karantény se můžou stát dvě věci. Buď si začneme vážit osobních kontaktů a interakce víc než doteď a budeme na tom i víc pracovat, anebo zjistíme, že se dá docela pohodlně sociálně žít na netu a tato pohodlnost naopak povede k uzavření, odloučení a v podstatě ke konzumnímu způsobu existence. Jednoduše si vyberu z nepřeberného množství impulzů a způsobů komunikace na webu to, na co mám chuť a co mně osobně vyhovuje. Doufám, že naše mládeže půjdou první cestou. Jako Odbor mládeže budeme dělat vše pro to, aby to tak bylo.

Ondřej Svatoš,
vedoucí Odboru mládeže,
celocírkevní pracovník pro mládež

Co k právě přečteným pohledům ještě dodat? Všechny tři velmi dobře popsaly realitu dnešních dnů a výzvy, které jsou před službou mládeži postaveny. Sám jsem mohl pozorovat, jak sice první týden po zavedení všech omezení přišel nejprve šok, ale hned poté bylo klíčové, aby církve rychle reagovala. Druhý a třetí týden byl čas, který nastavoval způsob fungování jednotlivých mládeží, potažmo sborů. Kde se v tyto dny nastartovaly projekty a aktivity pro život mládeže online, tam chytly vítr a jelo se. Jinde, kde převládlo nastavení počkat, až se to přežene, se život a služba rozjízďaly mnohem hůře.

Pro mne obzvláště je velkou radostí vidět, jak v současné situaci začaly vznikat nové projekty péče, vedení a vzdělávání. Sám jsem se ještě před krizí snažil rozjet skupinku pro kluky, ale pořád někdo neměl čas, byl pryč na škole apod. Od začátku omezení pohybu a vstupu do online světa jsme už měli pět setkání přes internet. Pět kluků, legrace a hádanky z internetu, pak společný pohled na Zachea, dobrá osobní konverzace – prostě to fungovalo. Současně se rozjely vzdělávací projekty pro vedoucí mládeže. Jedním z nich je například projekt KoronAkademie, kde odbory mládeže CB, SCEAV a AC ve spolupráci s organizací KAM daly dohromady své zdroje, vyučující, a vytvořili nabídku různých seminářů se zaměřením na vedení a službu mládeži v současných kulisách. Proběhlo to už dvakrát a bylo zajímavé a povzbudivé vidět vedoucí z celé republiky se takto jednoduše setkat na jednom místě. Jsme zvědaví, jaké obohacení tato zkušenost přinese do služby, až se situace opět vrátí k normálu.

Z JEDNÁNÍ RCB ONLINE květen 2020

■ **Nové svolání Výroční konference**
Rada svolává Výroční konferenci na sobotu 27. 6. 2020. Materiály ke konferenci dostanou sbory a delegáti jen v elektronické podobě. Bude maximálně zkrácená a program Konference bude omezen na nejnужnější témata k projednání: návrhy, ekonomika, předvolba Rady, ordinace, založení sborů.

Závěrečná bohoslužba nebude otevřena pro veřejnost, bude ale vysílána online přenosem do církve.

Rada přijala návrh Sboru CB Praha 1, aby se jednodenní Výroční konference Církve bratrské konala v Soukenické. Sbor disponuje největším sálem a modlitebnou v církvi a lze dobře zajistit konferenční jednání v čase omezení se všemi hygienickými opatřeními.

■ Úprava Řádu správy (a Ústav) pro případy nouzových a jiných krizových stavů

Místopředseda Petr Raus připraví standardní konferenční návrh týkající se nouzových a krizových stavů, který ještě projedná s Radou i s Komisí pro Řád. Návrh pak bude odeslán na sbory a bude umístěn na webový portál Církve bratrské.

■ Slovenská Konference

Uskuteční se až na podzim 9.–10. 10. 2020, českou Radu i českou část Církve bratrské bude zastupovat jako host místopředseda Petr Raus.

■ **Setkání české a slovenské Rady**
Červnová společná Rada Čechů a Slováků v Hustopečích byla zrušena. Bude naplánován náhradní termín až na příští rok. →

ZPRÁVY

VOLBY, HLASOVÁNÍ, INSTALACE, UVEDENÍ, ADMINISTRACE

■ **Na žádost místopředsedy** staršovstva Sboru CB ve Zlíně Rada pověřila Petra Rause instalací kazatele Dalimila Staňka ve Zlíně dne 27. 9. 2020.

Rada pověřila Petra Rause instalací Romana Neumanna ve Sboru CB v Pardubicích dne 13. 9. 2020.

Rada pověřila seniora Josefa Sliže instalací kazatele Jakuba Vrtani v Třinci-Sosně. Termín v září bude dojednán.

Na žádost staršovstva sboru v Třinci-Lištné Rada pověřila Tadeáše Filipka zajištěním volby nového kazatele Mirko Tichého na členském shromáždění dne 31. 5. 2020. Případnou následnou instalací Rada pověřila kazatele Jaroslava Pokorného v termínu 30. 8. 2020.

Rada jmenovala administrátorem sboru v České Skalici kazatele Bronislava Kaletu místo Jiřího Hofmana, a to od 1. 9. 2020.

Hlasování o setrvání kazatele Michala Žemličky v Praze 3 proběhne až na podzim. Původní termín byl zrušen vyhlášením nouzového stavu.

Rada vzala na vědomí dojednávání nového termínu hlasování o setrvání Romana Cimbulky ve 12. roce ve sboru v Táboře. Původní termín 29. 3. 2020 byl zrušen vyhlášením nouzového stavu.

Rada pověřila Davida Nováka, aby zajistil hlasování ve 12. roce Pavla Trefného v termínu do 2. 11. 2020.

Rada vzala na vědomí informaci, že kazatel Patrik Horváth dvouletou cestu do USA odkládá. David Novák byl pověřen, aby dojednal hlasování o bratrově setrvání v Jablonci nad Nisou (sbor liberecký) v termínu od 4. 10. 2020 do 4. 10. 2021.

DOHODA O DUCHOVNÍ SLUŽBĚ U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

V úterý 14. dubna 2020 byla podepsána mezi Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví Dohoda o podmínkách vzniku a působení duchovní služby v prostoru Policie České republiky a u ostatních bezpečnostních sborů.

Účelem této dohody, kterou dnes podepsal předseda ČBK Dominik kardinál Duka OP, předseda ERC Daniel Ženatý a generální sekretář ERC Petr Jan Vinš, je stanovit v souladu s právními předpisy a v duchu bratrské jednoty podmínky pro vzájemnou spolupráci při zajišťování duchovní služby v prostoru Policie České republiky a ostatních bezpečnostních sborů.

Duchovní služba bude poskytována na ekumenickém základě a budou ji vykonávat osoby pověřené jednotlivými církvemi a vyslané ČBK a ERC – kaplani. Jedná se o nabídku pomoci všem osobám činným

Zleva předseda ERC Daniel Ženatý, generální sekretář ERC Petr Jan Vinš a Mons. Dominik Duka OP.

v policii, případně jejich rodinným příslušníkům a blízkým. Nejedná se o misijní službu, každý ji má právo přijmout nebo odmítnout.

Úkolem duchovní služby je například nabízet pomoc při řešení osobních krizí či těžkostí, které vznikají v pracovním, osobním a rodinném životě pracovníků policie. Duchovní služba není chápána jako náhrada práce psychologů či lékařů. Při poskytování duchovní služby spolupracují kaplani s psychology, peery, pracovníky skupin krizové intervence a dalšími odborníky.

Se souhlasem smluvních stran se zřizuje také Rada pro duchovní péči v Policii ČR a ostatních bezpečnostních sborech, která zajišťuje jejich vzájemnou spolupráci. Členy Rady jsou dva zástupci ČBK, dva zástupci ERC a koordinátor duchovní služby s poradním hlasem. Tato rada zasedá dle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně.

V Policii ČR byla duchovní služba zavedena 7. června 2019 pokynem policejního prezidenta.

foto FOTOGRAFIE ČBK

oznámení

Milí čtenáři časopisu BRÁNA!

Přejeme vám Boží ochranu v době nadcházejícího času dovolených a prázdnin. Druhé letní dvojčíslo pro vás připravujeme na začátek září.

Vaše redakce

■ G-Suite pro kazatele

Petr Grulich informoval o systému G-suite, který byl v nouzové době instalován pracovníkům kanceláře Rady CB. Díky systému je možný vzdálený přístup na vlastní i sdílený disk v cloudu Google. Členové Rady budou dle možností a zájmu připojeni ke sdílené složce Rady.

■ Revize a audit

Rada vzala na vědomí, že proběhla revize a audit hospodaření Rady CB za rok 2019. Revizoři Rady CB Ing. Jana Bíbová a Jiří Šrámek doporučili Konferenci CB účetní závěrku ústředí Církve bratrské za rok 2019 ke schválení. Ing. Jitka Kolářová provedla audit a zpracovala zprávu nezávislého auditora Církve bratrské za rok 2019.

■ Ukončení pracovního poměru kazatele Pavla Škrobáka

Rada souhlasí s ukončením pracovního poměru Pavla Škrobáka dohodou k 30. 6. 2020 na vlastní žádost zaměstnance (odchod do důchodu).

■ Uzavření pracovního poměru s vikářem Jakubem Mrázkem

Rada souhlasí s uzavřením pracovního poměru s vikářem Jakubem Mrázkem na dobu určitou od 1. 8. 2020 do 31. 7. 2022 na 0,3 úvazek (na žádost sboru Ostrava-Trojka).

■ Noc kostelů

Rada vzala na vědomí, že Noc kostelů v České republice se uskuteční v pátek 12. 6. 2020, tedy o týden později, než bylo původně naplánováno.

■ Zprávy o činnosti celocírkevních pracovníků

Rada vzala na vědomí zprávy o činnosti celocírkevních pracovníků za 1. čtvrtletí 2020 – Jana Matulíková (OMAR), Ondřej Svatoš (OM), Daniel Jokl (DO) a David Beňa (OpV).

GRAUMANNI JSOU OPĚT SPOLU

Nejprve přišel dopis z Ameriky s informací, že se 21. ledna 2020 brzy ráno Caroline Graumannová odešla představit svému Pánu a Spasiteli Ježíši Kristu. Čtvrt roku na to přišla druhá zpráva, bylo to 28. dubna 2020, že Tomáš Graumann nastoupil do vlaku, který ho první třídou odvezl do věčné slávy. Syn Paul ještě dodal, že táta s mámou jsou opět spolu.

Uzavřely se dva pozoruhodné životy misionářů, kteří našli svůj domov v USA, ač rodina Caroline původně pocházela z Norska, Tomášova z Československa a poznali se na Filipínách. Spolu sloužili místním oby-

vatelům, vedli je k vydání života Ježíši, ke svobodě od uctívání přírodních božstev a zakládali nemocnice i školy. Dodnes jsou jejich jména na Filipínách pojmem.

Vzali se v kostele uprostřed buše. Toužili po rodině, když ale nemohli mít vlastní děti, adoptovali hned dvě, aby zakrátko na to Caroline otěhotněla. Takže nakonec měli děti čtyři. To už ale jejich misijní organizace nedovolila, aby s nimi žili na Filipínách. Usadili se tedy v Denveru ve státě Colorado, kde opět sloužili svému Pánu.

Tomáš pocházel z Brna, byl sekulární Žid. Jeho příběh je dobře známý pod názvem „Dvakrát zachráněné dítě“. Nejprve v osmi letech unikl jisté smrti díky Nicholasu Wintonovi, a pak byl Skotsku ve dvanácti letech Ježíšem zachráněn od smrti věčné. Četl v Mojžíšovi, že prvorozený Žid patří Bohu, vydal mu tedy svůj život, vystudoval zdravotní školu, pak biblickou a šel do misie.

Po pádu komunismu se vrátil do Československa. Jeho působení začalo v Trutnově, kde jsme v té době sloužili jako kazatelská rodina. Stal se součástí našeho

sboru. První Vánoce strávil u nás, a právě v Trutnově začala jeho služba na českých školách. Učil angličtinu, vyprávěl o svém životě, o dějinách holocaustu a jako správný Gedeon rozdával Nové zákony a svědčil o Kristu. Když za ním z USA přiletěla Caroline, odstěhovali se ke Kolínu.

Kdykoliv přijeli, vytáhli alba plná fotografií a ukazovali nám své děti, jejich rodiny, vnoučata, pravnoučata. Tomáš při tom pletl na třech jehlicích ponožky a nám bylo jasné, jak vzácná je pro něho rodina, když on o tu svou tak brutálně přišel v hrůzách koncentračního tábora.

Naposledy jsme se viděli u nás doma, tentokrát v Praze na Smíchově, kdy ještě jednou v zemi svých předků pověděl své svědectví. Pak přenocoval, druhý den odjel na letiště, aby se definitivně vrátil ke své ženě, která v té době pobývala coby už dost nemocná u své rodiny. Kruh se uzavřel – u nás v roce 1991 vše překvapivě začalo a u nás doma v listopadu 2015 také skončilo. A letos oba dva definitivně odešli domů ke svému Pánu, Caroline bylo 90 a Tomovi 89 let.

text **BRONISLAV MATULÍK** foto **PETR GAŠPÁREK**

Číslo 06-07/2020, vychází 10× ročně
Šéfredaktor – Bronislav Matulík
Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová
Výtvarník – Ondřej Košťák
Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.
Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15
Vychází – 7. 6. 2020
Kontakt – brana@cb.cz
 Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA, není-li uvedeno jinak.

KŘEST A VÍRA

text **DAVID BEŇA**

Křest je, podobně jako víra, čin lidský, a také Boží. To Bůh je dárce víry a garantem křtu. To člověk věří Bohu a přijímá křest.

Jaký je poměr víry a křtu? Jaký je jejich řád – obsahově, časově? Je víra podmínkou křtu? Nebo je křest východiskem víry? Takto a podobně znějí otázky, které ani po stáletích nenalézají konečné odpovědi. Až se zdá, jak upozorňují někteří vykladači, jako by Písmo samo nabízelo více různých řešení. Jako by nás chtělo naučit dívat se na věci z různých úhlů, které nelze jednoduše sjednotit a vyjádřit v unifikované, všezahrnující rovníci.

Zejména z misijních zpráv knihy Skutků dobře známe verše, které výslovně i nevyčteně počítají s pořadím „nejprve víra, poté křest“. (Sk 2,38n; 8,12.36-38; 10,43nn; 16,14n.31-33; Mk 16,16) Židy, které o letnicích zasáhlo kázání o Ježíšově vládě a seslání Ducha svatého, vyzval Petr, aby se obrátili a přijali „křest ve jméno Ježíše Krista na odpuštění hříchů“. Podobně se i Samařané, etiopský dvořan či Lydie dali pokřtít poté, co uvěřili. Bylo to vyznání jejich víry? První poslušný skutek, který Pán žádá? Rána z milosti jejich dosavadní životní pouti, vykročení za Kristem? Či to snad byla prosba o odpuštění hříchů, o dar Ducha svatého? (Citujeme aspoň některé z výkladů, jež křesťanská tradice nabízí.)

Jiné pasáže, jmenovitě v epištolách, hovoří o víře, která se na křest ohlíží zpět – odpovídá na něj. (Ř 6,3nn; 1K 1,13-16; 10,1nn; Ga 3,26nn; Ef 4,1nn) Může se křesťan vydávat do područí hřichu? Ne, je přece živ Bohu, hřichu zemřel, vyšel z otroctví – s Kristem, ve křtu. Visí ještě nad námi kletby Mojžíšova zákona? Ne, vždyť už není „Žid ani

Řek“, jsme „skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši“ – my, v Krista oděni, v Krista pokřtěni. Smí se církev rozpadat do sekt? Ne, je přece jedna víra, jeden křest, jeden Spasitel... V epištolách je řeč o víře, která na křest vzpomíná, která z něj vychází. Jako z poučení, zadání, povolání od Pána? Jako ze zaslíbení, zmocnění shůry? Jako z vlastního rozhodnutí, jež má platit po celý život? Nebo jako z vyjádření Božího rozhodnutí, které o nás padlo na Golgotě? (Zmiňujeme opět některé z tradičních výkladů.)

Ale nejde jen o pořadí. V některých novozákonních oddílech se víra a křest, jaksi zaměnitelně, vztahují ke stejným darům: ke spasení (Mk 16,16; 1Pt 3,21a), k odpuštění hříchů (Sk 15,9; Sk 22,16 v Českém studijním překladu), ke sjednocení s Kristem a jeho křížem (Ga 2,19n; Ř 6,3n), k účasti na hmotné i duchovní solidaritě církve (Sk 4,32; 1K 12,13), k Duchu svatému (Ef 1,13; Sk 2,38n). Je víra příjemcem těchto Božích darů, zatímco křest představuje jejich zvěstné znamení od Boha, či snad metaforické vyznání lidské víry? Nebo vírou člověk rozpoznává a vědomě přijímá, čím ho Bůh ve křtu obdarovává či obdaroval? Anebo se víra v Krista a křest v Kristovo jméno – jako dvě ruce, a každá svým způsobem – chápou týchž Kristových darů? Či jsou víra a křest dva různé nástroje (dva z nástrojů), jimiž nám – takřkajíc duši i tělu – Bůh své dary přivlastňuje? (A zas bychom mohli připojit další tradiční řešení.)

Víra a křest patří k sobě! To víme jistě. Jako by tu ale Písmo otevíralo různé výhledy na Boží dílo i na lidské činy. Je tu víra, která vede ke křtu. A je tu křest, který vede k víře. A jsou tu křest a víra, které přijímají tytéž Boží dary. Jako by se ve křtu snoubila různá hlediska, nebe se zemí. Člověk se tu pozvedá až k nebi. A sám Bůh tu s námi jedná zemitými prostředky.

A může tomu snad být v Ježíšově evangeliu jinak?!

DAVID BEŇA,
lic.theol. (1975)

je tajemníkem odboru pro vzdělávání při RCB a učitelem Starého zákona a religionistiky na ETS v Praze. Vystudoval teologii v Rakousku a ve Švýcarsku. S manželkou Evou má tři děti.

POMŮŽEME TI, TATI

napsala EVA ČEJCHANOVÁ
foto ARCHIV ESTEŘINY RODINY

Osmnáct. Podle úřadů už je dospělá. Ester to připadalo divné. Kromě toho, že už dva dny chodí s klukem, se nezměnilo vůbec nic. Jana, jediná starší sestra, je na škole, takže Ester je přes týden doma nejstarší ze zbylých pěti dětí. Děti, statek, vaření, zaměstnání. Jako by dospělá byla už dávno.

Na samotě mezi městy bylo veselo. Pro děti a pro hospodářství, po kterém maminka toužila, to bylo ideální. Ale byl to kolo-toč. Tatínek by raději zůstal v paneláku, přece jen – denně chodil do práce, dělal na směny a velký starý statek vypadal už z pohledu nutné údržby a financí jako příliš velké sousto. Ale měl rád zahrádku a hlavní motor domácnosti byla jeho žena – věřil, že to zvládne, a nechal se přesvědčit, protože ji miloval.

„Esterko, potřebuju s tebou mluvit,“ řekla máma a Ester věděla, že se bude o něčem v rodině rozhodovat. Měla poradní hlas. I v tomhle už s ní rodiče jednali jako s dospělou. „Jedeme do dětského domova, už nás pozvali. Ráda bych, kdybys

jela s námi.“ Tak už se to blíží, asi opravdu budou mít nového sourozence. Ester to nepřekvapovalo. Na statek i do mámina velkého srdce se další dítě bez problémů vešlo. Všechny psychologické testy pro budoucí pěstouny měli hotové, čekalo se už jen na vhodné dítě. Chtěli chlapečka, aby měl nejmladší dvouletý Daník kromě pěti sester i brášku.

Z bratříčka se nakonec vyklubaly další dvě sestřičky – Sylva a Vendulka. Nemohli si vzít jen jednu a druhou tam nechat. Koukaly na ně těma svýma očima, to ony si vybraly je. A okamžitě do velké domácnosti na samotě zapadly, jako by tam patřily odjakživa. Rodiče svěřovali Bohu všecko, věřili, že kdyby někdy něco bylo nad jejich síly, Pán Bůh jim pomůže. Tuhle víru měla Ester taky. Je dobré naučit se moudrým věcem. Brala to, jak to je.

„Prosím vás, Esterko, pojdte se mnou,“ řekla primářka nezvykle tichým hlasem a dotkla se jejího ramene. V Ester ta prostá, ale velmi zneklidňující věta nastartovala generátor možných důvodů. Něco není v pořádku? Celou tu kratičkou cestu chodbou na prázdný pokoj, kam ji primářka vedla, jel ten generátor na plné obrátky. Pracovala na rentgenu v dokumentaci – problémy v práci neměla a nevěděla nic o tom, že by se nějaký na obzoru rýsoval. Nic důležitého nezanedbala, o žádném průšvihy nevěděla. Dveře pokoje se za primářkou zavřely a na její doporučení, které na klidu nepřidalo, se Ester posadila.

„Vaše maminka má nádor na mozku. Je mi to líto.“ Bylo to jak rána do hrudníku. Tam, co má být dost prostoru na to, aby se dalo volně dýchat. Najednou to nešlo. Mamka. Na vyšetření šla jen proto, že ji brněla noha. Ta vítální bytost, které bylo všude plno a která si vždycky věděla rady se vším, je vážně nemocná. Nádor velikosti vlašského ořechu uprostřed dvou hemisfér. Před dvěma týdny si domů přivezli holčičky, sotva začaly chodit do školy. Dva z jejich vlastních sourozenců byli ještě mladší než ony. Co bude?

Bože, prosím, pomoz. Dej nám sílu na každý další den.

Šlo to rychle. Hospitalizace kvůli neurologickým potížím, převoz do krajské nemocnice, operace, která mohla dopadnout jakkoli. Výsledek nemůže zaručit nikdo. Rodino, připravte se na to, že nemusí přežít. A zatímco táta musel dál chodit do práce a s pomocí tet se staral o děti, absolvovala Ester s mámou většinu lékařských zákroků. Seděla u ní na posteli, plakaly spolu. Sotva osmnáctiletá holka pak čekala na nemocniční chodbě na výsledek operace, modlila se... a přijimala na svoje bedra tíhu všeho, co jí tam docent naložil.

Seděli proti sobě u stolu. Táta a proti němu Ester. Máma operaci přežila, ale ochrnula na půl těla. Dlouhou dobu vůbec nemluvila, ztratila velkou část paměti. Z člověka, který se staral o všechny →

Spoléhání na Boha v zátěžových situacích

DANIELA KLIMEŠOVÁ, někdejší farářka CČSH a členka Sboru CB v Teplicích

V období dospívání potřebuje teenager přijít na to, kým je a kým se stává. Musí se postupně na všech úrovních oddělit od rodičů. U dětí vychovávaných ve víře a v církvi to mimo jiné znamená rozhodnutí vštěpovanou víru buď přijmout za svou a sám dál následovat Pána Ježíše, nebo víru rodičů opustit a jít dál svou cestou.

Toto období je pro dospívající děti mimořádně náročné i bez takové zátěže, jakou je těžká nemoc, nebo dokonce ztráta rodiče. Rodiče, který je pozitivním i negativním vzorem při hledání a zjišťování toho, kým chtějí a kým nechťejí být. Rodiče, který je jistotou, k níž se mohou vrátit, když se na svých cestách za samostatností, svobodou a nalezením identity vydají moc daleko. Když se k tomu všemu navíc přidá břímě péče o sourozence a domácnost, je nabíledni, že bez pomoci to nepůjde.

V epistole Galatským 6,2 jsme vyzýváni: „Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.“ Takové poponesení břemene může mít nejrůznější podobu – od finanční pomoci či uvařeného oběda, přes zapojení do velkého úklidu až například po zajištění prázdninového programu pro malé sourozence.

Kromě zmiňované praktické pomoci a samozřejmě také zcela nezbytného nesení na modlitbách (Ef 6,18 a 1Tim 2,1) potřebuje dospívající dítě, které se najednou ocitlo v roli rodiče svých sourozenců, v některých oblastech obzvláště intenzivní podporu. Období dospívání je obdobím hledání identity a svého místa ve společnosti. Proto je třeba dát takovému dospívajícímu dítěti pokud možno dostatek prostoru a příležitosti vnímat, prožívat a prezentovat samo sebe také mimo „rodičovskou roli“. Mimo „službu“, do které bylo volky nevolky postaveno. Zdokonalovat se také v jiných společenských rolích, než je ta „rodičovská“.

U dospívajících také mimo jiné dochází k významnému skoku ve vývoji myšlení, k mohutnému rozvoji abstrakce. Teenageři si najednou mohou mnohem zřetelněji než dříve uvědomovat rizika a nebezpečí, která v tomto světě hrozí, a často proto prožívají na první pohled bezdůvodný strach a úzkost. Z toho důvodu je jim velice třeba ujištění, že jsou pod ochranou mocného a milujícího Boha, z jehož ruky je nikdo a nic nemůže vytrhnout.

Dospívání je také obdobím emoční labilit. Proto dospívající potřebují co nejdříve získat jistotu, že Bůh je pevnou skalou, k níž se lze upnout v jakékoliv emoční i jiné bouři.

A v neposlední řadě je puberta obdobím revolty. Hledala jsem v Bibli následováníhodný a inspirující teenagerský příběh a našla pouze příběh „revoltujícího“ dvanáctiletého Ježíše v chrámě. Jako matka náctiletých dětí nepozorují, že by se jejich revolta projevovala setrváváním v debatách s bratrem kazatelem po nedělním shromáždění. Na druhou stranu jsem je dosud nikdy nemusela hledat tři dny.

Chci říci, že přes veškeré výchovné snahy všech generací rodičů a pedagogů teenageři nejsou dospělými, proto neumí jednat jako dospělí. Nechtějme to po nich, protože oni dospělí nejsou. Nechtějme po nich, aby byli dokonalí, protože nejsou. Stejně tak jako my, i oni mohou žít pod milostí, a nikoliv pod zákonem. Teprve pak, zmocnění Duchem svatým, obstojí ve zkouškách, které se na počátku zdály být nad jejich síly a možnosti.

a o všechno, se stal člověk, o kterého bylo potřeba se postarat. Bylo jasné, že nic nebude jako dřív. Její místo v organizaci celé velké rodiny zůstane prázdné, už nikdy nezastane práci jako předtím, nepostará se o děti, nezařídí vše potřebné pro údržbu statku. Seděli tam a brečeli. A ze všech stran se na ně valily rady okolí, které se všemi svými silami v dobré víře snažilo pomoci.

„Myslí si, že máme holky vrátit,“ vyslovil táta větu, která visela ve vzduchu.

„Tati,“ vydechla Ester, „to nemůžeme udělat! Jsou tady doma. Říkají ti „tati“... Pomůžeme ti, budeme dělat maximum, společně to zvládneme. Podívej, tati, holky už jsou velký...“ Viděla mu na očích, jak se mu ulevilo. Cítil to stejně. Byly přece jejich.

Ester se v den jejich osmnáctin zdálo, že už vlastně dospělá byla, ale teprve teď zažila ten skok, který končil dopadem v dospělosti. Vnitřně prožila, že mámino místo musí teď zastat ona.

Pane, co nám touhle zkouškou chceš říct? Vždyť vím, že se Ti to z rukou nevymlklo... Dej mi prosím moudrost a sílu pro tento den. A pro každý další. Ať jsem tam, kde mě chceš mít, a ať to ustojím...

Situace se změnila radikálně a najednou. Bez přípravy, bez varování. Organizmus přepnul na krizový režim, priority se rázem přerovnyly – vytratil se prostor pro analýzu vlastní bolesti, pro lítost, pro řešení všeho, co mohlo počkat. Najednou spousta věcí ztratila svoji důležitost, mozek pracoval jako počítač s dvojnásobným výkonem a soustředil se na jediné – jak tu situaci vyřešit a zvládnout. Práce v nemocnici, doma šest dětí a ochrnutá máma. Táta ji chtěl doma, nehledal snazší řešení – byla to jeho žena. Staral se o ni léta, až do konce. S úctou přistupoval ke všemu, co kdy udělala – zavedený systém, způsob práce, poličky... I pro ni to muselo být nesmírně těžké. Často plakala.

V rodině se rozdělily máminy role, i když ve finále každý pomáhal, kde bylo zrovna potřeba. Ester si vzala na starosti vaření, domácnost, telefonické zařizování... a zajišťovala svým malým sourozencům mateřskou lásku – uspávání a pusinkování, foukání bolístek, utírání slz. Ale byl v tom i velký dar – vařit ji opravdu bavilo a vzít dítě do rukou jí přišlo jako něco naprosto přirozeného. Jana byla technický typ, dokázala ledacos opravit a učila děti jezdit na kole a lyžovat. Šestnáctiletá Pavlínka se dokázala postarat

o prádlo – praní, žehlení, záplaty, šití – oblečení k ní patřilo. A také Lada dorůstala do budoucí zodpovědnosti, protože ta s léty a odcházejícími členy rodiny přecházela na ty mladší. Tati, snad v nás máš oporu. Ohromně pomáhaly tety – máminy sestry a celé jejich rodiny. Denně. A nesly je modlitby. Modlilo se za ně tolik lidí...

Nebeský Otče, Ty víš, co děláš. Díky za to, že jsi s námi každý den. Bez Tebe bychom to nedali. Děkujeme Ti, že k Tobě můžeme přijít s každým problémem, s každým rozhodováním, s každou otázkou, i s maličkostmi. Se vším a vždycky. Jestli tohle je to Tvoje, bez přestání se modlete, tak si nás použij k dobrému. Postavil jsi nás do života, ale návod na život nikde není – tak nás to nauč Ty, nauč nás dělat věci správně a mít nás tam, kde nás mít chceš, protože jen tak nám můžeš požehnat. A my Tvoje požehnání potřebujeme.

Bylo to těžké a Bůh ví, že to nebylo idylické. Ve chvíli, kdy máma přestala fungovat, šla spousta věcí stranou, řešilo se jen to nejdůležitější – kráva bučela, tráva byla vysoká, děti potřebovaly nakrmit... Udělalo se hodně chyb. *Pane, Tys to viděl.* I zvenku ty nedokonalosti musely být vidět, ale úřady, které dohlížely na pěstounskou péči holčiček, viděly také to, jak jsou tam ty malé osůbky šťastné. Jak je jim tam dobře a jak jsou v rodině rády. Jak tam patří, protože jsou milované. Měly domov.

Ale bylo toho hodně. A Ester si začala

inzerce

CHEB

Nabízíme k dlouhodobému pronájmu domeček se zahrádkou (cca 500 m²) s vlastním zdrojem vody, se skleníkem, pergolou, s grilem, bazénem, garáží a malou vinicí. Vhodné pro novomanžele či malou rodinu. K okamžitému nastěhování. Více informací na: Davidkaraba@gmail.com

klást otázku, jestli má smysl v tomhle všem ještě chodit s klukem. Do takhle těžké situace vztah nějak nezapadal. Takže jednoho dne řekla Pavlovi, že bude lepší to ukončit. Pavel ale prohlásil, že ji v tom nenechá. Přestěhuje se, aby byl blíž, a pomůže jim. A přesně to udělal. Bylo mu jednadvaacet a Ester ho vidí jako dnes – s peřinou, malým papiňákem a několika tričky. Opustil teplý byteček, ve kterém už rok žil s bráchou, a přestěhoval se skoro 250 kilometrů daleko do města ke známým, kam mu táta udělal postel. A naplno se zapojil do pomoci rodině. Vzal si na starost hospodářství – krávu, prase, sečení trávy. Často doprovázel nejmladší Evičku do školky, pomáhal s výchovou a ve všem byl Ester oporou. Byla to síla...

A jelo se dál.

Za necelý rok se s Pavlem vzali. Ještě nějakou dobu pomáhali na statku, a když zakládali vlastní rodinu, přestěhovali se nedaleko. Později si k sobě vzali nejmladšího brášku. Několik let vyrůstal u Ester jako její nejstarší dítě – ještě dnes jí někdy, teď už vědomě a s úsměvem, řekne „mami“. Oba ale dobře vědí, že mámu nahradit nejde, a Ester to naplno přijala už v době bráškovy dospívání. Musela přestat být jeho rodičem. Nezáleželo na tom, jak moc ho má ráda, nebyla a nemohla být jeho máma. Naplno to bolelo, protože všechny mladší děti brala jako svoje, naplno to s sebou neslo svobodu. Pro ni, ale hlavně pro něj. Bylo to tak v pořádku.

Vyrostli. Ustáli to. Všichni zůstali u Boha.

Bylo to dobře, jak to bylo. Každý den byl svěřený Bohu, takže není možné říct, že se něco mělo stát jinak. Bylo to v Božích rukou. I to, co na povrchu vůbec nebylo uhlazené, i to, co vůbec nebylo dokonalé, bylo v jádru správné. Čas to prověřil. Pořád drží při sobě.

Pane, bez tebe bychom to nedali. Věřím, že jsi nás vedl, a věřím, že jsi to ty, kdo nás dovedl až tam, kde jsme. Díky za tu vydatnou porci zodpovědnosti, i za to, že jsme ji jako dospívající děti unesly. S tvou pomocí, den po dni. Že jsi nás nenechal udělat velké a nenapravitelné chyby na výchově nebo na vztazích, že jsi nás nenechal jít bezhlavě za něčím, co by nebylo dobré. Děkujeme.

Sourozenec v roli rodiče

HANA GROHMANOVÁ, psycholog

Každá změna životní role s sebou nese očekávání, někdy těšení se, ale také zátěž, a to i když je to změna dobrým směrem. Období změny je vlastně obdobím krize. Krize má v sobě obsaženo nebezpečí, ale také naději, že až jí projdeme a ohlédneme se, budeme po čase schopni být za ni vděční. Ještě těžší je to ve chvíli, kdy by si člověk danou změnu nevybral.

Pokud si můžeme zvolit, zda novou životní roli přijmeme, je dobré zvážit své možnosti, své zdroje vnitřní i vnější. Ostatní lidé můžou člověku velmi pomoci, aby se postupně odvážil do změn vejít. A pokud se rozhodne roli odmítnout, protože je nad jeho síly, pak by ho za tento krok neměli odsuzovat.

Přijetí těžké životní ztráty má své zákonitosti. Postupně se prochází od fáze šoku přes popření, smlouvání a hledání viníka, období smutku až po smíření. I pak je třeba počítat s tím, že se bolest ze ztráty bude vracet. Nadějí je, že se její intenzita bude postupně snižovat. Vše ale chce svůj čas, nedá se to uspíšit. S těžkými ztrátami se vyrovnáváme roky, než je zakomponujeme do života jako nezraňující vzpomínku.

Pokud je sourozenec náhle postaven do role rodiče, je dobré situaci pojmenovat. Mluvit o tom, že sice přebírá roli otce nebo matky, ale není ani otcem ani matkou. Pojmenovat, že i role mladších sourozenců je nyní jiná. Je rolí dětí, i když to vlastní děti nejsou. Pokud se změněné role v nové rodině vysvětlí (včetně zodpovědnosti a pravidel chování k druhým osobám), zamezí se tak budoucím problémům s autoritou.

Zodpovědnost za druhé v nás umí zmobilizovat síly, takže dokážeme téměř nemožné. Když víme, že jsou na nás druzí lidé závislí, je to motorem pro zvládnutí neskutečné zátěže. Ale i to má své hranice. Když je zátěž příliš velká, nemusíme ji unést. Kromě typu zátěže, okolností a míry stresu velmi záleží na tom, jací jsme a jaká je naše vnitřní odolnost, stejně jako na tom, jakou máme vnější podporu.

Cílem je náročnou situaci dlouhodobě ustát. Základem je především nebýt na to sám. Nechat si pomoci, nebát se o konkrétní pomoc požádat. Nechat se od druhých chvílemi nést. Mít někoho, komu se můžeme svěřit – přítele, člověka, který nás kus té těžké cesty doprovodí emocionálně. Oplakat to, o co jsme přišli (včetně ztracených iluzí, dětství, mládí). Truchlit za tím, co jsme měli mít a neměli. Rozloučit se, být vděční za to, co nám bylo dáno, i když to už nepokračuje. Zkusit ztracené něčím vynahradiť. Pokud to máme ustát, je potřeba myslet i na sebe sama jako na nejdůležitější osobu, kterou je nyní třeba chránit a o kterou je třeba pečovat. Může to znít sobecky, ale pokud pečujeme o sebe a necháme si pomoci od druhých, máme velkou šanci dlouhodobě pomáhat ostatním.

Někdy jsou životní okolnosti tak těžké, že není pro člověka samotného možné je unést. Pak je dobré vyhledat odbornou pomoc někoho, kdo jej na jeho cestě doprovodí a pomůže hledat zdroje a možnosti, jak situaci řešit – ať už kazatele, psychologa či psychoterapeuta.

BŮH JAKO OTEC DEŠTĚ

text JANA LEDEČOVÁ, PAVEL SVĚTLÍK – A ROCHA
foto PIXABAY

U prostřed krásného jara vás chceme pozvat k jednomu důležitému předmětu modliteb – k modlitbám za déšť. Nesužuje nás totiž jen pandemie, problémem je také nedostatek vody v přírodě. Zima byla téměř bez sněhu a také úhrn jarních srážek byly velmi nízký.

Prostudujme si dobře v této souvislosti biblické slovo z Jakuba 5,16–18. Hovoří se tam nejen o vyznávání hříchů a uzdravení, ale také o tom,

I MY MÁME VYZNÁVAT SVÁ SELHÁNÍ, VČETNĚ TĚCH VŮČI STVOŘENÍ, ALE I PROSIT ZA BOŽÍ MILOST VE VLÁZE PRO NAŠI ZEMI.

jak se Eliáš modlil za déšť. A Bůh na to odpovídal. Na modlitby byl déšť zadržen a později přišel, a to „déšť veliký“. (1 Král 17,1 a 18,45) To vše se stalo po modlitbách Božího muže Eliáše. Ve stejné důvěře máme vyznávat i my svá selhání, včetně těch vůči stvoření, ale i prosit za Boží milost ve vláze pro naši zemi.

Nechme se upozornit na několik praktických věcí, které působí nebo naopak brání vysušování naší země. I ty budou možná patřit k našemu praktickému pokání. Učme se o tomto problému správně myslet a dělat ke změně přiměřené kroky. Pokání je totiž bolestný obrat v našem jednání i zaběhlém myšlení.

Co mohu udělat?

- 1. Kdokoliv vlastníte kousek půdy či zahrady, sázejte tam nové stromy a keře, a to nejen ovocné. Ctěme zásadu, že pokud potřebujeme z vážných důvodů pokácet starý strom, měli bychom místo něho vysadit 4 až 5 nových, zvláště listnatých stromů a v prvních letech po výsadbě o ně pečovat záhlivkou a mulčováním.**
- 2. Mít na paměti, že holá půda trpí přehříváním, vysušováním a rychlým rozkladem organické hmoty. Půda musí být přikrytá rostoucími rostlinami nebo mulčem. Mulč je zavadlá pokosená tráva, seno, sláma, listí či jiná organická hmota (kromě kůry a jehličí z jehličnatých stromů, ty půdu okyselují).**
- 3. Organická hmota je klíčový faktor při zadržování vody v půdě – čím víc jí je, tím lépe se voda vsakuje a déle se**

v půdě udrží. Je třeba ji do obdělávané půdy pravidelně dodávat, tím udržíme v půdě život – organizmy, které tuto hmotu rozkládají a zpřístupňují živiny rostlinám.

4. Trávníky sekejme mozaikovitě, většinu plochy však ponechme růst do vysemenění bylin. Poskytneme potravu hmyzu, ptákům a zabráníme také rychlému přehřátí a vysušení půdy.

5. Nenechme dešťovou vodu odtékat do kanalizace. Zregulovanými toky voda rychle odtéká do moří a je tak pro nás nedostupná. Zahrádkáři dávno schraňují vodu v sudech, ale ostatní „nepěstitelé“ se mohou také přičinit. Nechme vytékat a vsakovat vodu z okapů na zatravněný pozemek nebo vybudujeme periodickou (dočasnou) tůň.

6. Postavte se v dešti na pozemek a sledujte, kudy voda odtéká a kde se hromadí, tam je pravé místo pro vybudování tůňky.

7. Voda v krajině ochlazuje naše životní prostředí, ve městech nám mohou pomoci také zelené stěny a střechy domů.

Situaci s vodou máme z jedné strany v rukou my lidé. Nezpíváme sice už jako v době totality „poručíme větru dešti“, ale mnohé věci můžeme malými krůčky ovlivnit. Nečekejme na pobídky od státu. Každá volná plocha hraje důležitou roli. Já i ty můžeme přijímat, brzdit, zadržovat a postupně uvolňovat životodárnou a v současné době tak vzácnou vodu.

Pán Bůh se jednou zeptal Jóba: „Kdo vyryl koryta povodni, aby pršelo na liduprázdnou zemi... aby se napojila místa pustá a vzešla mladá tráva? Má snad déšť otce?“ A o to jde: ve víře nově pochopit, že živý Bůh je nejen náš laskavý a moudrý Otec, ale že v jistém slova smyslu je také Otcem deště. Nebeským Hospodářem. Jak úžasné, že s ním můžeme spolupracovat, spoluvořit tu fantasticky krásnou, ale též křehkou a zranitelnou zahradu Země.

ZAVRŽENÉ DRUŽIČKY

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ

Potom přišly i ty ostatní družičky a prosily: „Pane, pane, otevři nám!“ Ale on odpověděl: „Amen, pravím vám, neznám vás.“
Mt 25,11-12

JAN ROSKOVEC, Ph.D. (1966)

Učitel Nového zákona na ETF UK v Praze, ředitel Centra biblických studií UK a AVČR, ženatý, má tři syny.

Úvodní verš je vyústěním Ježíšova podobenství o deseti družičkách – rozumných a pošetilých. Pět mělo zásoby oleje, pět olej došel a další u sebe neměly. Podobenství je obecně spojováno se slibem Ježíše, že přijde znovu na zem. Takhle to bude? Bude rozhodovat okamžitá připravenost?

Není pochyb o tom, že se to podobenství týká posledních věcí. Ježíšova podobenství ale nejsou popisy přítomné nebo budoucí skutečnosti jako v nějakém filmu. Spíše jsou to okna, která Ježíš otvírá do Božího království – slovy „bude podobno království Boží“ také často začínají. Podobenství mívají nějaký hrot, kterému je všechno v obrazu podřízeno. Ježíš je vyprávěl prostým lidem, a oni se mohli ztotožnit s nějakou postavou. V tom je síla podobenství – není třeba žádného velkého intelektuálního výkonu, aby je člověk pochopil. Ale je třeba vědět, že se nejedná o popis toho, co nastane. Podobenství o posledních věcech je více a nelze z nich sestavit jednotný obraz.

Ježíš se v nich jednou objevuje jako ženich, jednou jako pán, který se vrátil, jednou jako soudce... Tahle tři podobenství v Matoušově 25. kapitole tvoří jeden celek – kde končí jedno, začíná druhé, to další odpovídá na otázku, k níž vede předešlé. Společně mají to, že se v nich objevuje hlavní postava, která byla nějakou dobu pryč: ženich, na něhož se dlouho čeká, pán, který odcestoval, soudce světa, o jehož přítomnosti nikdo neměl tušení. Podobenství o družičkách je prvním článkem toho řetězu a vede k otázce: Co je ten olej?

U družiček je tedy tím hrotem olej?

Ano, ta otázka: Co to je? Podobenství na ni neodpovídá. Jen dost drsně zdůrazňuje, že je to něco, co může nakonec rozhodnout všechno. Ale co to je? Jak to získat? Jak toho mít dost? V následujícím podobenství se scéna proměňuje, ale zase je tam něco, co rozhoduje. Tentokrát je to něco, co pán služebníkům zanechal, oni s tím mají nakládat – rozmnožit jeho peníze. A ve třetím podobenství se zase mění scéna, najednou je to soud. A zase je rozhodující jenom jedna věc, docela prostá, a přece v našem světě nesamozřejmě – ohled na ty „nejmenší“, v obyčejných situacích, kdy je potřeba a možno pomoci.

Kdyby tedy člověk přemýšlel nad každým podobenstvím zvlášť, tak se ztratí? Treba v úvahách, proč byly odměněny družičky sobecké, když rozdělil se o to poslední je nedílnou součástí Ježíšova evangelia?

Ano. Vždycky je potřeba pečlivě sledovat, co je tím důrazem, z čeho si máme vzít příklad. V našem podobenství jsou jistě příkladem ty rozumné družičky. Ale ne jejich sobectví – to je tam spíš jako popis situace. Ony to vysvětlují: tady se dělit prostě nelze, ten olej je nutno získat jinak a jinde. Zapadá to do v zásadě černobílého obrazu – pět a pět; buď, anebo. A rozdíl je jen v jediné věci, jinak se ty dvě skupiny neliší – všechny jsou družičky, všechny mají lampy, všechny mají rády ženicha, všechny na něj čekají, všechny usnou. A ještě i v situaci, kdy ženich konečně přichází – všechny se probudí a všechny upravují svoje lampy. A teprve tady se to ukáže: polovina nemá dost oleje, nemá zásobu. Nerozumnost těch pošetilých, která zkraje vypadala jako drobný detail, najednou už nejde napravit. Nijak. A tak nakonec ženicha, na něhož tak dlouho čekaly, přece přemeškají.

Drobný detail – právě. A výsledkem je věčné zatracení. Přitom nemít zásobu oleje není hřích, je to jen nepraktičnost. Jako nemít zásoby jídla ve vlaku, který v zimě na dlouhé hodiny nečekaně uvízl mezi poli...

I to je na tom podobenství nápadné – nejde tu o porovnávání morálky. O posledním soudu jsme zvyklí uvažovat jako o pečlivém zvažování vin, kde má svoje místo odpuštění – ale to tady vůbec nehraje roli. Pozornost je upřena jen na posun z chvíle, kdy se zdá, že o moc nejde, do chvíle, kdy se ukáže, že jde o všechno. Na jednu věc, která se na začátku jevila jako nedůležitá.

Postoj srdce měly družičky stejný. Láska k Ježíši nebude ve chvíli jeho příchodu důležitá?

Bude, ale o důležitosti postoje srdce v Bibli mluví jiné texty. Tento se zaměřuje na něco jiného: ukazuje důležitost přítomného času, kdy se zdá, že (ještě) o nic nejde. Ze života známe situace, kdy si třeba člověk vzal na výlet nějakou maličkost, která se ve chvíli, kdy se dostal do problémů, ukázala pro „záchranu“ jako naprosto klíčová. To, že ji má, určilo naprosto všechno. A znovu jsme u otázky, co je tím olejem? S touhle otázkou podobenství čtenáře zanechává a on má číst dál.

Otázkou je i jak to získat. Každý nemá v povaze prozíravost, která neustále říká: „Vezmi si to, co kdyby...“

Ale podobenství ji chce probudit. Rozumnost stojící proti pošetilosti jsou termíny typické pro mudroslovnou literaturu, ve Starém zákoně je to třeba kniha Přísloví. Je to určitý pohled na svět, zdůrazňující, že je důležité „se vyznat“. Ale právě: co je skutečně rozumné? Obvykle ne to, co člověk hned považuje za chytré, nelezí to na povrchu. V Bibli k tomu patří vztah k Bohu – „počátek moudrosti je bázeň Hospodinova“.

Ježíš tenhle pohled implementuje do příběhu družiček. Jde o to, co je rozumné, ačkoli se právě teď nemusí zdát, že by to bylo nějak zvlášť důležité. A přitom je to zřejmě také každému dostupné. Rozdělení družiček je půl na půl – není jedna rozumná a devět, které to nezvládly – není tu elita, která uspěje, protože něco zvláštního dokázala. Olej byl běžně dostupný všem, v tom problém těch pošetilých nebyl – ale v určitou chvíli je najednou pozdě.

Takže jako klíčová vyvstává další otázka: Kdy to získat?

Ano: předem. To podobenství ukazuje velmi razantně až nemilosrdně, že věci, které do určité chvíle sly, jednou nepůjdou. Ještě dřív, než se zavrou dveře na hostinu, už když se všechny družičky probudí, je rozdělení rozhodnuto. Najednou nic nejde změnit – to, co předtím snadno šlo. Podobenství nám naléhavě ukazuje vzácnost a závažnost času, který prožíváme, ačkoli se nám, pokud jde o „ženicha“, může zdát, že to je „jen“ čekání.

SETKÁNÍ V JERUZALÉMĚ, KRAJINA NA POMEZÍ, TISÍC DARŮ

Tři knihy bez poštovního dohromady za sjednocenou cenu 495 Kč (v původní ceně 897 + 80 poštovné = 987 Kč).
Ušetříte tedy víc než 400 Kč!

SETKÁNÍ V JERUZALÉMĚ – příběh Lydie Prince, jak ho vypráví její manžel Derek Prince. Podle skutečné události.

TŘI V JEDNOM

KRAJINA NA POMEZÍ – co se s námi děje a jak s námi Bůh jedná, když jsme opustili svou původní zónu pohodlí a jsme na cestě do nového a nepoznaného, na cestě mezi jejím začátkem a vycouzeným koncem.

TISÍC DARŮ – desítky okamžiků, které nám pomáhají zastavit se a uvědomit si tisíc darů, které máme od Boha k dispozici v jakémkoliv životním období a za různých okolností.

Objednávejte na www.postilla.cz nebo e-mailem: objednavky@postilla.cz, tel.: 725 580 081

Bétel CZ
životní změna pro závislé

Od roku 2005 provozujeme křesťanskou pobytovou komunitu pro muže léčící se ze závislosti na návykových látkách.

Nyní hledáme vedoucí na plný úvazek pro nově založenou komunitu pro ženy závislé na drogách a alkoholu.

Vášim hlavním úkolem bude:

- Praktická péče o členky komunity
- Duchovní doprovázení a sdílení křesťanské víry
- Vedení pracovních terapií
- Vedení poradenských rozhovorů
- Vedení nezbytné administrativy
- Propagace našeho programu v církvích a dalších organizacích a získávání žen do léčby

Nejdůležitějším předpokladem je vyrovnaná osobnost, ochota učit se a láska k cílové skupině závislých.

Více informací o naší organizaci najdete na www.komunitabetel.cz

Na požádání zašleme podrobné informace o tom, co nabízíme a jaké máme požadavky. Volejte Veronice Tiché na tel.: 731 501 150 nebo napište email a přiložte životopis na info@komunitabetel.cz

GRETA

připravil **BRONISLAV MATULÍK**
anekdota **ROMAN GADAS** foto **ARCHIV**

Švédská klimatická aktivistka Greta Thunbergová už delší čas vzbuzuje pozornost veřejnosti. Čím tě oslovuje? Bereš její názory vážně? Co pro ekologii děláš ty?

Potížistka! Přes oceán plula na plachetnici – a za chvíli nelítal nikdo. Držela školní stávkou za klima – a za chvíli nechodil do školy nikdo. Takže tu holku hlídejte, aby se nezačala modlit!

KAROLÍNA KROKAVCOVÁ
15 let, CB Praha 6
– Dejvice

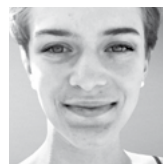
Švédské aktivistce Gretě Thunbergové se podařilo začít mluvit o tématech, která byla doposud tabu, tedy o klimatických změnách. Greta se stala častým tématem konverzací mezi mými přáteli a musím se přiznat, že jsme se ohledně názoru na ni často neshodli. Je tak kritizovaná, jako kdyby klimatické změny sama způsobila. Nemůže přece čekat, než se stane politikem nebo vědcem, aby mohla nabídnout inovace nebo dokonce konkrétní řešení. Greta svými protesty činí, čeho je schopna teď, a to si nemyslím, že je špatně.

Že je během svých výstupů hysterická a naivní? Možná. Já jsem si však po zhlédnutí několika odborných dokumentů

spočetala vlastní uhlíkovou stopu a pochopila jsem, že Greta nepřehání. Je pravda, že nemůžeme ekologům věřit vše, co kritizují. Mnoho řešení, která mají zachránit naši planetu, jí ještě více ubližují. Pokud jste si jako já mysleli, že elektromobily jsou jedno z nich, tak si vyhledejte, kolik CO₂ se spotřebuje při jejich výrobě. Je mi líto, že v novinách se více píše o chybách Greta než o jejích slovech. Ona sama dobře ví, že její veganství a zero waste život jsou pouze symbolické, a proto jí nevyčítám sendvič zabalený v plastovém obalu. Místo sledování memes s Gretou a Trumpem věnujme konečně svoji pozornost problému, který už teď zabíjí děti v Indonésii.

Ježíš byl mezi Židy též velice kritizován. Znamená to, že neměl pravdu? Nejsmutnější na tom celém je to, že jsou

to NAŠE peníze z daní, které pálí fosilní paliva, a tudíž každý z nás přispívá na ničení našeho životního prostředí. Greta by měla být vzorem všech mladých už jenom z principu, že se nám snaží zajistit lepší budoucnost na této planetě.

BÁRA BAJGAROVÁ
19 let, CB Praha 13

Příroda demonstruje život. Spatřujeme v ní Stvořitele. Ráda bych umožnila svým potomkům ovzduší bez vsudypřítomného smogu, menší teplotní výkyvy, nižší četnost přírodních katastrof... Proto

podporuji Gretu i hnutí Fridays for Future, které se snaží apelovat na vládu, aby svoji oddanost Pařížské deklaraci demonstrovala skutky. Víra bez skutků je přece mrtvá. Proč by ale ke skutkům nás křesťanů měla patřit ochrana planety?

To, že máme věčný život v Kristu, nás neopravňuje k nečinnosti vzhledem k ochraně dočasného domova. Bůh se k tomu vyjadřuje už v první kapitole Bible. Ve světle jeho příkazu můžeme myslet na obyvatele ostrovů a přímořských oblastí, kteří zanedlouho přijdou o domov – bude neobyvatelný. Zatím jsme viděli zaplavené jen neobydlené ostrovy, ale vědci předpovídají stejnou budoucnost i těm obydlým.

Myslím, že se Bůh staví ke zkracování životnosti planety stejně jako

ke zkracování života. „Klimatická krize už je vyřešena, máme všechna fakta (...) Zbývá probudit se a něco změnit.“ (Greta Thunbergová, TED talks Stockholm). Je toho hodně, co můžeme změnit ve prospěch Země. Myslím, že nejdůležitější je se informovat. Dále pak informovat druhé. Nezapomeňme také volit ty, kteří se zavazují v oblasti životního prostředí jednat.

„Nechci, aby se mě vnučata jednou zeptala na to, proč jsme tenkrát jako lidstvo nic nedělali, když jsme mohli,“ říká Greta. Pod to se podepisuji a dodávám: Až jednou přijdu do nebe, nechci, aby se mě Bůh zeptal, proč jsme se o domov, který nám daroval, více nestarali. Chtěla bych mu říct, že jsem udělala vše, co šlo, abych Zemi chránila.

ADÉLA VRÁNOVÁ
16 let, CB Písek Elim

Greta Thunbergová. Její jméno už podle mě musel slyšet skoro každý. Znáám hodně lidí, kteří jí plně podporují a zároveň spoustu těch, kteří jen slyší zmínku o ní, a už začínají zuřit.

Můj názor na Gretu je asi tak trochu... nevyhraněný. Ze začátku se mi líbilo, jaké nadšení pro záchranu přírody v lidech vzbuzovala. Jak ale plynul čas a Greta začala hlásat čím dál více kontroverzní názory, a také lidé proti ní začali být více a více zaujatí, přestala jsem se o celou situaci tolik zajímat. Do konverzací, co si o Gretiných názorech myslím, jsem se začala čím dál méně zapojovat, a jako by pro mě tohle celé tak trochu vyšumělo.

Abych ale k samotné Gretě řekla něco konkrétnějšího: Musím uznat, že obdivuji její odvahu, průkopnost a její

vliv na velkou část společnosti. Myslím si, že ať už na ni mají lidé názor jakýkoliv, její myšlenky jim v hlavě tak jako tak utkvěly.

Pro mě osobně jsou mnohé z jejích názorů až moc extrémní – upřímně si nedokážu představit, že bych se vzdala masa a všech živočišných výrobků nebo úplně přestala jezdit autem. Mezi věci, které ale dělám, patří například třídění, recyklace některých starších věcí a poslední dobou se snažím dávat větší pozor třeba i na složení různých výrobků.

S Gretou souhlasím v tom, že „Nikdo není tak malý, aby nedokázal udělat změnu.“ (Taktó pojmenovala svou první knížku). Myslím si, že nejdůležitější je si uvědomit, co se okolo nás děje. Že globální oteplování je reálné a že i některé malé změny v našich každodenních životech můžou udělat velký rozdíl.

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat
názor redakční rady.

Modlitba za časů korony

DANIEL RAUS

Existují nesmysly, které v konečném důsledku dávají překvapivý smysl. Říká se tomu paradox. Nebo

taky tajemství víry. Chesterton kdysi prohlásil, že člověk dokáže pochopit všechno na základě toho, co nechápe. Naše logika prostě není vždycky stoprocentně logická.

Aniž bychom se jí vzdávali, je dobré na to pamatovat v čase pandemie, jevu, který přesahuje naše možnosti a bez optání se rozleze po celé planetě. Léta jsme žili v pocitu, že morové sloupy patří do dávné minulosti. Muzejní kusy. A ejhle, dějiny se promítly na plátno současnosti jako starý, ale najednou překvapivě aktuální film.

Je to situace, kdy, jak se zdá, logika potřebuje víru a víra potřebuje logiku.

Zajímavým případem je v tomto ohledu král David. O jeho životě jsou v Bibli vedeny podrobné záznamy. A současně jsou tam jeho žalmy, což vytváří jakýsi stereo pohled: David zvenčí a David zevnitř.

A tak se dostaneme k tomu zvláštnímu paradoxu. Když se do jeho příběhů a žalmů pozorně začtete, zjistíte, že David se modlí, jako kdyby všechno záleželo na Hospodinu. A koná, jako kdyby všechno záleželo na něm.

Je to nesmysl? Určitě ano. Ale pozor. Je to nesmysl, který v konečném důsledku dává ohromný smysl. David cítil před Bohem svoji malost, ale před Goliášem svoji zodpovědnost. V modlitbě byl bezmocný, aby v životě mohl být mocný.

Takže: Zničí koronu modlitba? Ne. Má smysl modlitba s vírou ve zničení korony? Ano. Dokážeme koronu sami zlikvidovat? Ne. Má smysl dělat všechno pro to, aby byla zlikvidována? Ano.

Žijeme v úžasném světě, kde Goliáš je obr, ale při bližším pohledu docela nepatrný.

SEXUALITA ZAHHRNUJE CELÉ LIDSTVÍ

text ANNA DUCHKOVÁ

„Svatý sex je kniha, kterou bych nejraději napsal sám,“ začíná svoji předmluvu k prvnímu českému vydání titulu americko-australské autorky Deby Hirschové klinický psycholog, terapeut a zakladatel Asociace pro dialog křesťanství a psychologie Marek Macák. Jako čtenář bez tvůrčích ambic se k němu mohu připojit jen tak, že řeknu: Svatý sex je kniha, kterou bych nejraději doporučila každému, nejen křesťanům.

Netíhnu k četbě příruček a vůbec nejvíce se obávám rad typu „jak na to“, které slibují, že jsou zkratkou k dokonalosti, ať už se týkají čehokoli. Kombinace témat sex a víra ve mně vzbuzovalo o to víc obav. Autorka je naštěstí rozptýlila už na prvních stránkách, kde představuje svoji vlastní minulost. Nedělá to samoúčelně, jen upřímně a otevřeně uvádí čtenáře do kontextu svého čistě lidského i duchovního vývoje, který je důležitý pro pochopení zdrojů i směru jejich úvah.

Debra Hirschová vystudovala teologii a přes dvacet let se věnuje duchovní a poradenské službě, přednáší o tématech spojených se sexualitou. Nezaměřuje se na ně náhodou. Uvěřila v době, kdy byla členkou velmi uvolněné žijící komunity. Sex a drogy byly naprosto běžnou součástí jejího života. Její kniha ovšem není svědectvím napraveného hříšníka. Poznávání Boha a Ježíše ji nevedlo k prvoplánovému odvržení starých zvyků a přátel, ale k hlubšímu promýšlení i prožívání významu lidské sexuality v kontextu Božího stvoření.

Svatý sex představuje spiritualitu a sexualitu jako dvě základní, úzce propojené oblasti

života každého člověka. „Sex zkrátka není jenom o sexu,“ shrnuje autorka a vysvětluje, proč je podle ní sexualita především touhou po přesahu, po vykročení mimo sebe směrem k druhým. Zatímco spiritualita má charakter vertikální, sexualita plní podobnou funkci na úrovni horizontální. Hirschová ji představuje jako naprosto přirozenou součást Božího záměru s člověkem, kterým ho Bůh vede od něho samého k druhým, ke vztahu.

K tomu je nutno dodat, že pod pojmem sexualita autorka rozlišuje dvě rozdílné roviny, které označuje jako sexualitu sociální a sexualitu genitální. Ta je tím, co si většinou představíme pod pojmem sex. Sociální sexualita je způsob, kterým se vztahujeme ke všem lidem ve svém okolí. „Každý vztah má svoji míru intimitu a svoji míru intenzity,“ vysvětluje. V praxi se ovšem oba typy sexuality často prolínají a někdy je můžeme i zaměňovat, když například touhu po intimitě řešíme pohlavním stykem. „Musíme se naučit, že sexualita zahrnuje celé naše lidství, nejen naše pohlavní orgány,“ zdůrazňuje Debra Hirschová.

Další premisou, o níž se v knize Svatý sex opírá, je konstatování, že sexualita každého člověka je narušená. „Všichni teprve směřujeme k dokonalosti, a to bez výjimky,“ vysvětluje autorka. Rozvíjí ji v kapitole nazvané příznačně Belhání do nebe. Zamýšlí se nad otázkami přijetí vlastní porušenosti, nutnosti pokání a naděje na uzdravení v Ježíši. „Týká se to heterosexuálů, gayů a leseb, bisexuálů, transgender lidí a kohokoli dalšího,“ odmítá autorka chybnou interpretaci, která by k potřebě duchovního uzdravení v oblasti

sexuality vybízela jen některé a jiné nechávala stranou jako „ty správné“.

Svatý sex nedává návod, co je dobře a co špatně. Neradí, koho přijímat a koho odsuzovat. Vede k přemýšlení a hlavně k otázkám, které otevírají naše vlastní, hluboce intimní prožívání. Odkrývají instantně vytvořené soudy a předporozumění, zpochybňují naše vlastní „pravdy“ o sobě a o druhých. Vybízí k otevřenosti ve vztazích na osobní i na církevní úrovni, k přijímání druhých, kteří touží po Bohu, ať už do našich křesťanských „škatulek“ zapadají, nebo ne. „Když je ve středu společenství Kristus, znamená to, že je otevřené opravdu všem. (...) To, že Bůh otevírá svou náruč všem,

ovšem neznamená, že souhlasí se vším, co děláme.“ A stejně by se měla chovat i církev – skutečně otevřeně přijímat každého bez výjimky, nemoralizovat, ale pomáhat mu na cestě ke Kristu, ať už jde o heterosexuála, homosexuála či kohokoli dalšího.

Kromě vlastních čtivých úvah nad tématem sexuality a křesťanské víry nabízí Debra Hirschová ve své knize také množství citací autorů, které ji samotnou inspirovaly, nebo její postoje nějak doplňují či rozvíjejí. Svatý sex ve vaší knihovně bude tedy také určitou bránou k myšlenkám dalších převážně anglosaských autorů, kteří se touto problematikou zabývají.

Nové setkání s Tolkienem

Pavel Hošek:
Sloužím Tajnému ohni.
Duchovní zdroje literární tvorby J. R. R. Tolkiena
CDK, Brno 2020
200 stran

Pavel Hošek se v posledních letech rozepsal.

A to je dobře. Zaprvé proto, že píše poučeně a poutavě zároveň. Zadruhé proto, že píše o důležitých věcech: jeho práce jsou žánrově na pomezí kvalitní odborné knihy a aktuálního společenského komentáře, který rozeznává „znamení doby“ a překládá je do „obecné řeči“. Zatřetí proto, že Hoškovy knihy mají vždy sebe-přesahující rozměr, otevírají výhled k horizontu. A pak také proto (začtvrté), že Hošek píše vždy „ze srdce“. Píše o tom, co upřímně považuje za drahé a podstatné.

Kniha Sloužím Tajnému ohni pojednává o duchovní povaze literárního díla J. R. R. Tolkiena. Ptá se, čemu Tolkien sám věřil a jak se to prolíná s fikčním světem Pána Prstenů a ostatních souvisejících knih.

Ke slovu přirozeně přichází angažovaná a pronikavá úvaha nad tématy, jako je umění, jazyk a řeč, naděje, vyprávění, fantazie, krása, křesťanství. Jsou to tajemství, nad kterými Hošek uvažuje už dvě desetítky let, osobně možná už od narození. Tolkienův svět jej v tomto jeho duchovním a myšlenkovém putování zastihl někdy v rané dospělosti. A stal se důležitým prostorem nového setkání s tím, co tento „poutník krajinou skutečností“ zkouší nalézt.

V právě vydané knížce o Tolkienovi se Hoškovi daří „osobní setkání“ s ním živě prostředkovat. Čtenář v průběhu četby zakusí hlubokou touhu navštívit tajemnou krajinu Tolkienových příběhů. A postupně

nabývá stále silnějšího dojmu, že tu jde o víc než jen o zážitek z krásné literatury. Že se v Tolkienovi, stejně jako v „našem normálním světě“, skrývá i odkrývá cosi Dobrého a Smyslu-plného. A že tomu chce (s nadšením objevitele) nadále přicházet na kloub.

Jak je to možné? Vždyť o Tolkienovi byly napsány celé stohy publikací. Přináší tedy Hošek něco výjimečného? Ano. V první řadě je poctivý vůči faktům. Přečetl od Tolkiena a o něm bezmála všechno (včetně objemného souboru autorovy osobní korespondence) a obraz spisovatele i duchovní povahy jeho díla maluje věrně – barvami jeho vlastních slov a svědectvím jeho největších znalců. Nesnaží se Tolkiena předělat k obrazu svému. Nepotřebuje „katolického“, „anglikánského“, „konzervativního“ nebo „liberálního“ Tolkiena. Stačí mu zkrátka pozorně naslouchat řeči mistra a v pravý čas vykročit spolu s Frodem Pytlíkem z pohodlí vlastních vžitých představ, rutiny a stereotypů na dobrodružnou výpravu, jejíž konec je zcela otevřený. Ale právě až když člověk (elf či hobit) vykročí, objeví to, co mu zůstane skryto, dokud se drží svých jistot: že svět v dobrých příbězích je nakonec stejný jako ten náš. Unavený a křehký, ale taky úchvatný a nedozírné ceny. Je totiž nesen „Tajným ohněm.“

MATĚJ HÁJEK ■

HRANICE – ZVĚDAVOST A STRACH

text LIBOR DUCHEK

Člověk je tvor zvědavý. A není to jen dítě, které potřebuje ochutnat všechno, na co dosáhne. Vydat se za zvláštním tvorem, který zrovna proběhl ve snaze nenápadně se proplížit do pelíšku. Zvědavost může být dobrá, ale také zaslepená, bezohledná. Existuje názor, že Eva neokusila jablko z touhy po bohorovnosti, ale čistě ze zvědavosti. Nedbala, nebo snad zapoměla, co si o tom pomyslí Hospodin, co asi bude cítit. Mnoho jiných hříchů pramení ze zvědavosti. Dítě vyrůstá v hranicích. Neustále zkouší, zda jsou stále platné. Co se stane, když vyleze na první schod, na druhý, na třetí? Co se stane, když vyleze nahoru? Proč to táta vůbec zakázal? Vždyť je

ZVĚDAVOST JE PALIVEM NAŠÍ TOUHY VYRŮST, VYRAZIT K CÍLI.

to super. No, a jak se teď dostane dolů? Dítě začne úpět k otci... Nicméně jak roste, hranice postupně jedna za druhou přestávají platit. Dítě se naučí bezpečně vylézt i slézt. Objeví se však další hranice. Takový je princip růstu k samostatnosti.

Bible je také plná hranic. Vymezují cestu nastavenou pro duchovní růst. Člověk samozřejmě lečtější hranici může překročit, ale vydává se tím do krajního nebezpečí. Zřejmě ho hned nezasáhne blesk, ani se na místě nepropadne do země. Ale bude se umět odtamtud vrátit? Dá se za tu hranici vstoupit spolu s Bohem v srdci? A zůstane-li za ní dlouho, bude stále ještě člověkem – člověkem, kterým chtěl být? Člověkem, jakého Bůh miluje?

Překračování hranic, vstup na nové území, proto nemusí vzbuzovat jen zvědavost, ale také strach, a to o to více, čím častěji jsme se na novém území

LIBOR DUCHEK
doktorand ETF UK
v Praze, člen Sboru CB
Praha-Smíchov

spálili. Vzpomeňme na Izraelce, když poprvé slyšeli zvěsti o Kanaánu – přepadl je strach. Nebyli připraveni. Museli jako národ dozrát, aby mohli konečně překročit Jordán. Ten strach byl dokonce takový, že se toužili vrátit zpět do Egypta – někam, kde to má své nevýhody, ale bezpečně to tam znají. Je to přirozené. Lidé touží po novém, ale zároveň se ho bojí. S nadšením vyrazíme na túru, ale v prvních kopcích zápasíme s myšlenkou, proč jsme radši nezůstali doma. Zvlášť když se za našimi zády neustále ozývá od našich ratolestí: „Já chci domů. Bolí mě nožičky!“ O to jasnější nám musí být smysl celé výpravy: „Protože růst bolí!“ Dětem řekneme, že je na vrcholu čeká svačinka. Sami sebe se snažíme přesvědčit, že plníme rodičovský úkol a to je naše vrcholová odměna.

Zvědavost je palivem naší touhy vyrůst, vyrazit k cíli. Kdybychom však zůstali jen u ní, moc daleko bychom nedošli a tam, kam bychom došli, by to zřejmě za moc nestálo. Bůh nás volá k delší cestě. Dal nám ve svém Slově řadu varování, řadu hranic, abychom putovali co možná nejbezpečněji. Na své cestě můžeme potkat mnoho lidí se stejným cílem. Někteří nám pomohou s naším batohem, břemenem, některým pomůžeme zase my. Celou cestu si můžeme povídat, zpívat, ve svém srdci chválit Boha, nebo si mu klidně stěžovat na bolavé nohy – o tom je kniha Žalmů. Často se budeme chtít vrátit na místo, kde bylo hezky – voda, teplo, písek, zmrzlina. Občas budeme chtít uhnout stranou – ze zvědavosti. A velmi často také uhneme. Příliš často se nebudeme chtít hnout z místa. Kež tehdy uslyšíme volání dobrého pastýře. Kež se nám zasteskne po sladkosti jeho Slova, po lásce bratří a sester na společné pouti.

V minulém čísle:
PAVEL

Tištěné pexeso (na 350g papíře) lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků urči, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašli na krizovka@cb.cz do 5. 8. 2020. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

Čistota je jedna z věcí, po níž člověk touží, přinejmenším podvědomě. Nejen proto, že nám v dětství rodiče zdůrazňovali, ať si myjeme ruce mýdlem. Bible nám připomíná, že existuje čistota vnější a čistota vnitřní, duchovní. V kralickém překladu najdeme dokonce doslova zmíněné mýdlo – ať se mydlíme sebevíc, pravé čistoty vlastními silami nedosáhneme (Jr 2,22), zato Mesiáš je přirovnáván k účinnému „mýdlu běličů“ (Mal 3,2). To ovšem neznamená, že bychom měli na vnější čistotu úplně rezignovat – vždyť i mýdlo je pozoruhodná součást stvoření, která nám dobře slouží.

S mýdlem je to jako s dezinfekcí – všeho moc škodí MYDLIT SE JE LIDSKÉ

Jako mýdla se označují odpradávná známé chemické sloučeniny, které mají tu zajímavou a užitečnou vlastnost, že rozpouštějí mastnotu ve vodě. Není to zdaleka jediný druh látek s takovou vlastností. Podobně fungují kupříkladu saponiny, které se dají získat z některých rostlin. Mýdlíce navzdory svému názvu obsahuje právě saponiny, nikoli mýdla. Vyrábět mýdlo je ovšem jednodušší než získávat čistidla z rostlin, není k tomu zapotřebí žádného speciálního vybavení. Surovinami jsou jednak tuky, jednak zásadité látky – louhy, soda nebo potaš. Mýdlo používali nejen starozákonní Izraelité, ale i Babyloňané a další národy.

Mastnota a voda se odpuzují kvůli polaritě svých molekul. Voda a látky rozpustné ve vodě mají na molekule cosi jako kladnou a zápornou stranu, kdežto „mastné“ látky nic takového nemají, jsou ze všech stran neutrální – mají tedy nepolární molekuly. Mýdlo, saponiny a další rozpouštědla jsou potom někde na jejich pomezí: na jednom konci molekuly mají skupinu atomů, která je polarizovaná, zatímco ostatní částí molekuly – u mýdla je to dlouhý uhlíkatý řetězec – se chovají nepolárně.

Kromě mastnoty ale mýdlo může „rozpouštět“ také částice některých virů. Virus je navzdory své nebezpečnosti vlastně jen dědičná informace uložená do neživé „obálky“ jednoduše poskládané z proteinů a někdy také z tuků. Mezi takzvané obalené viry, které právě mají ve své obálce tuky, patří například chřipkové viry a koronaviry. Když mezi ně pronikají molekuly mýdla, celá virová obálka se tím rozpadá, protože ji nedrží příliš pevné vazby. Pečlivé mytí rukou mýdlem tak v době viróz funguje jako účinná dezinfekce.

Mýdlo má však i svoje nevýhody, které se projeví, když to budeme s mytím rukou přehánět. Vysušuje a poněkud oslabuje kůži, takže se sice ubrání některým virům, zato se stane ještě zranitelnější pro jiné škodliviny. Speciální, takzvané antibakteriální mýdlo v tomto podle některých pokusů nadělá více škody než užítu. Představa, že se pomocí mýdla a dalších prostředků ubráníme všemu nebezpečnému, pak vede k posedlosti vnější čistotou, zatímco uvnitř zůstává nedůvěra ke Všemocnému Bohu. On nás provází veškerou nesnází a ochrání od toho nejhoršího.

PŮVOD MÝDLA
Mýdlíce lékařská
(*Saponaria officinalis*)

nahoře:
Tradiční výroba mýdla
v syrském Aleppu